

AIÜB-41/2011.
(AIÜB-89/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottságának**
2011. október 18-án, kedden 9 óra 27 perckor
az Orzágház főemelet 58. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
Az országgyűlési képviselők javadalmazásáról szóló új szabályozás előkészítésére létrehozott albizottság tisztségviselőinek meghatározása, valamint tagjainak és tisztségviselőinek megválasztása	5
a) A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4658. szám) (Együttes általános vita) (Első helyen kijelölt bizottságként)	
b) A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló törvényjavaslat (T/4659. szám) (Együttes általános vita) Lázár János, a Fidesz képviselőcsoportjának frakcióvezetője	6
<i>Dr. Répássy Róbert államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium) kiegészítése</i>	<i>6</i>
<i>Dr. Szabó Erika államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium) kiegészítése</i>	<i>8</i>
<i>Kérdések, észrevételek</i>	<i>10</i>
<i>Dr. Répássy Róbert államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium) válaszadása, reagálása</i>	<i>24</i>
<i>Dr. Szabó Erika államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium) válaszadása, reagálása</i>	<i>25</i>
<i>Határozathozatal</i>	<i>27</i>
Az egyes büntető vonatkozású törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4657. szám) (Általános vita) (Első helyen kijelölt bizottságként)	27
<i>Dr. Répássy Róbert közigazgatási és igazságügyi minisztériumi államtitkár kiegészítése</i>	<i>27</i>
<i>Kérdések, észrevételek</i>	<i>29</i>

Napirendi javaslat

1. **Az országgyűlési képviselők javadalmazásáról szóló új szabályozás előkészítésére létrehozott albizottság tisztségviselőinek meghatározása, valamint tagjainak és tisztségviselőinek megválasztása**

2. a) **A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról** szóló törvényjavaslat (T/4658. szám)
(Együttes általános vita)
(Első helyen kijelölt bizottságként)
- b) **A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről** szóló törvényjavaslat (T/4659. szám)
(Együttes általános vita)
Lázár János, a Fidesz képviselőcsoportjának frakcióvezetője

3. **Az egyes büntető vonatkozású törvények módosításáról** szóló törvényjavaslat (T/4657. szám)
(Általános vita)
(Első helyen kijelölt bizottságként)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Salamon László** (KDNP), a bizottság elnöke, valamint
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik), a bizottság alelnöke és

Dr. Bohács Zsolt (Fidesz)
Dr. Budai Gyula (Fidesz)
Dr. Horváth Zsolt (Fidesz)
Kozma Péter (Fidesz)
Dr. Mátrai Márta (Fidesz)
Dr. Molnár Attila (Fidesz)
Dr. Papcsák Ferenc (Fidesz)
Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz)
Dr. Vas Imre (Fidesz)
Dr. Vitányi István (Fidesz)
Dr. Zsiga Marcell (Fidesz)
Dr. Rubovszky György (KDNP)
Dr. Bárándy Gergely (MSZP)
Dr. Lamperth Mónika (MSZP)
Dr. Steiner Pál (MSZP)
Dr. Ipkovich György (MSZP)
Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik)
Dr. Staudt Gábor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Szakács Imre (Fidesz) dr. Vitányi Istvánnak (Fidesz)
Dr. Varga István (Fidesz) Kozma Péternek (Fidesz)
Dr. Harangozó Tamás (MSZP) dr. Bárándy Gergelynek (MSZP)
Dr. Gruber Attila dr. Horváth Zsoltnak (Fidesz)
Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz) dr. Molnár Attilának (Fidesz)
Dr. Cser-Palkovics András dr. Vas Imrének (Fidesz)
Pösze Lajos (független) dr. Papcsák Ferencnek (Fidesz)
Dr. Rubovszky György (KDNP) dr. Salamon Lászlónak (KDNP)
Dr. Mátrai Márta (Fidesz) dr. Molnár Attilának (Fidesz)
Dr. Zsiga Marcell (Fidesz) dr. Turi-Kovács Bélának (Fidesz)
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik) dr. Staudt Gábornak (Jobbik)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Répássy Róbert államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)
Dr. Szabó Erika államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 27 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. SALAMON LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelettel köszöntök mindenkit. Akiknek nincs meghívásuk az ülésre, azoknak köszönjük az eddigi, az albizottsági ülésen történő jelenlétet, és elköszönünk tőlük minden jót kívánva nekik. *(Távoznak az ülésteremből az albizottság ülésére meghívottak.)*

Kérem, foglalja el mindenki a helyét!

Tisztelettel üdvözlöm a bizottság tagjait, meghívott vendégeinket! Ülésünket megnyitom.

Napirendi javaslatunkat az írásbelivel egyezően tartom fenn. Mivel módosító javaslat nem érkezett a napirendhez, határozathozatal következik. Kérdezem, ki ért egyet a napirendi javaslattal? Kérem, hogy a határozatképesség okán számoljuk is meg.

(Közbeszólások: Van helyettesítési megbízásom.) Köszönöm. Tehát Vitányi István Szakács Imrét, Kozma Péter Varga Istvánt, Bárándy Gergely Harangozó Tamást helyettesíti.

(Szavazás.) 18 igen szavazat volt. Ellenszavazat? *(Nincs jelentkező.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* Egy tartózkodás.

18 igen szavazattal, egy tartózkodás mellett az alkotmányügyi bizottság a napirendi javaslatot elfogadta.

Az országgyűlési képviselők javadalmazásáról szóló új szabályozás előkészítésére létrehozott albizottság tisztségviselőinek meghatározása, valamint tagjainak és tisztségviselőinek megválasztása

Első napirendi pontunk az országgyűlési képviselők javadalmazásáról szóló új szabályozás előkészítésére létrehozott albizottság tisztségviselőinek meghatározása, valamint tagjainak és tisztségviselőinek megválasztása. Tegnap függőben hagytuk azt a kérdést, hogy mely pártok delegálhatnak tisztségviselőt, egy okból, nem volt biztos, hogy a Lehet Más a Politikának címzett javaslatunk találkozik a Lehet Más a Politika frakciójának egyetértésével. Ugyan most sincs itt Schiffer András képviselő úr, de ezt tisztáztam vele, és kérem, fogadják el tőlem azt a tájékoztatást, ami abban áll, hogy én megkérdeztem, és a képviselő úr vállalja az albizottsági tagságot, és vállalja az alelnöki tisztséget is. Erre tekintettel az október 14-i keltezésű levelemben foglalt javaslat harmadik francia bekezdésében foglalt elemet változatlanul fenntartom.

Jelzem továbbá, hogy a bizottság összetételére nézve a következő javaslatok érkeztek, illetve adódnak a tegnapi döntésből eredően is: az albizottság elnökének dr. Rubovszky Györgyöt javaslom, és a javaslat értelmében ő lenne egyben a Kereszténydemokrata Néppárt képviselője is. A Fidesz-Magyar Polgári Szövetség részéről alelnökként dr. Szakács Imre, további tagként dr. Bohács Zsolt, dr. Vas Imre és dr. Vitányi István a javasolt személy. Tudjuk már, hogy a Lehet Más a Politika részéről tag és egyszersmind az albizottság alelnöke Schiffer András. A Magyar Szocialista Párt részéről kérem, itt is mondják jegyzőkönyvbe, mert én már hallottam, és ugyanezt kérem a Jobbik részéről is, hogy egy-egy tagot jelöljenek, akiket most szavazásra bocsátunk.

Lamperth Mónika!

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Tisztelt Elnök Úr! A Magyar Szocialista Párt dr. Bárándy Gergely képviselő urat delegálja.

ELNÖK: Igen. A Jobbik Magyarországért Mozgalom? Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. A magunk részéről Gyüre Csaba alelnök urat javasoljuk az albizottsági tagságra.

ELNÖK: Köszönöm. Most már nem ismétlem meg, de megvan az albizottság személyi összetételére is a javaslat. Két határozathozatal következik: az egyik a tegnapi nyitva hagyott harmadik francia bekezdésben foglalt javaslati elem elfogadása, amely azt mondja meg, hogy melyik párt milyen tisztséget tölt be, és egy másik szavazás is lesz az előbb elhangzott személyi összetételben az albizottság tagjainak megválasztására.

Elfogadja-e a bizottság, hogy az albizottság elnökét a KDNP adja, egy alelnök a Fidesz tagjai közül kerüljön megválasztásra, egy további alelnököt pedig az LMP adjon. Aki ezzel egyetért, kérem, szavazzon! (Szavazás.) Köszönöm.

A bizottság egyhangúlag elfogadta.

Nem ismétlem meg az adott személyeket az általam itt megemlített tisztségekre, illetőleg tagként az albizottságba, de kérdezem, hogy a bizottság megválasztja-e őket. (Szavazás.) Az igenlő szavazatokat számolom.

Megállapítom, hogy ez is egyhangú. Ellenszavazat és tartózkodás nem volt, tehát a bizottság az albizottságot egyhangúlag megválasztotta.

Jó munkát kívánunk az albizottságnak. Köszönöm.

Ezzel ezt a napirendi pontot lezártuk.

a) A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4658. szám) (Együttes általános vita) (Első helyen kijelölt bizottságként)

b) A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló törvényjavaslat (T/4659. szám) (Együttes általános vita) Lázár János, a Fidesz képviselőcsoportjának frakcióvezetője

A következő napirendi pont a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat T/4658. szám alatt, illetve idekapcsoltam a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló T/4659. számú törvényjavaslatot. Ezek együttes vitája következik, az általános vitára való alkalmasságukat vitatjuk meg, és döntünk.

Köszöntöm a kormány képviseletében Répássy Róbert államtitkár urat, illetőleg Szabó Erika államtitkár asszonyt.

Jelzem még további helyettesítésként, hogy Gruber Attilát Horváth Zsolt, Turi-Kovács Bélát Molnár Attila, Cser-Palkovics Andrászt Vas Imre helyettesíti.

Megadom a szót Répássy Róbert államtitkár úrnak.

Dr. Répássy Róbert államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium) kiegészítése

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm a szót, elnök úr.

Tisztelt Bizottság! A két törvényjavaslat természetesen, ahogyan a tárgyalási módja is jelzi, összefüggő javaslatok, az alkotmánymódosítás is összefügg a megyei önkormányzatok konszolidációjáról és a megyei önkormányzati intézmények átvételéről szóló törvényjavaslattal. Tekintettel arra, hogy az intézmények átvétele tulajdonjogi változást, vagyonmozgást is indokol, ezért megvizsgáltuk a szükséges alkotmányos környezetet, és bár álláspontunk szerint az alkotmányból egyértelműen következik, hogy a megyei önkormányzatoknak joga lenne, hogy az állam számára az állami feladattal együtt mozgó

vagyont átadják állami tulajdonba, de ez az ő testületi döntésükön alapuló döntés lenne. Miközben az állami feladat átvételéről az Országgyűlés törvényt fog hozni, tehát törvény rendeli el az állami feladatnak az önkormányzatoktól az államhoz való átkerülését, ezért indokolt, hogy törvény rendelkezzen a tulajdonjogi kérdésekről is.

Ennek érdekében azt javasolja a kormány, hogy a még hatályos alkotmányt, az 1949. évi XX. törvényt úgy módosítsa a tisztelt Országgyűlés, hogy a közösségi tulajdon tárgyairól, tehát az önkormányzati tulajdon és az állami tulajdon átadásáról az Országgyűlés törvénnyel rendelkezhet. Ennek az a magyarázata, hogy ha megnézik az új alaptörvényt, az új alaptörvényben az önkormányzati tulajdon és az állami tulajdon, mint a nemzeti vagyon része van feltüntetve, tehát az állami tulajdon és az önkormányzati tulajdon ugyanannak a nemzeti vagyonnak a két formája, a nemzeti vagyon körébe tartozik.

Gondolom, nem szükséges magyaráznom, hogy az önkormányzati tulajdon is közösségi tulajdon, éppen ezért a közösségi tulajdon átadásáról a mi megítélésünk szerint – mindenféle európai és nemzetközi példát is figyelembe véve – a közösségi tulajdon tulajdonváltásáról az állam legfőbb törvényhozó szerve dönthet. Tehát semmilyen módon nem látjuk azt aggályosnak, hogy ezek a tulajdonok gazdát cseréljenek, amennyiben közösségi tulajdonban maradnak. Hozzáteszem, hogy már az 1989-90-91-es esztendőben, amikor a pártállami vagyonnak, az akkori állami vagyonnak a lebontásáról törvények rendelkeztek, akkor is egy politikai mérlegelés tárgya volt az, azaz az Országgyűlés törvényalkotási döntése volt, hogy az állami tulajdonból mely vagyontárgyak kerüljenek megyei önkormányzati tulajdonba, mely vagyontárgyak kerüljenek a helyi önkormányzatok tulajdonába, vagy esetleg más tulajdonosok kezébe milyen tulajdonformák, vagyonformák kerüljenek.

Ezzel csak azt akartam jelezni, hogy a megyei önkormányzatok jelenleg is egy 1989-90-es törvény alapján tulajdonosai ezeknek a vagyontárgyaknak, és nem volt szükségszerű, nem volt magától értendő, és különösen nem volt kötelező valamilyen demokratikus norma szerint az, hogy például a kórházak vagy az egykori felekezeti iskolák, amelyek államosítás révén kerültek az állam tulajdonába, ezek megyei önkormányzati fenntartásba kerüljenek. Ez nem volt szükségszerű, de az Országgyűlés annak idején dönthetett volna úgy is, hogy például a felekezeteknek visszaadja ezeket a vagyontárgyakat. Mint ismerjük, akkor az a döntés született, 20-21 évvel ezelőtt, hogy például a kárpótlást is, tehát a magánszemélyek tulajdonában okozott károkat is az állam nem természetben, hanem kárpótlási jegy formájában érvényesíti, adja vissza. Tehát Magyarországon nem volt teljes restitúciós törvény, ismerjük ezt a jogtörténeti döntést, ennek megfelelően az Országgyűlés most is dönthet úgy, hogy az önkormányzati tulajdonban lévő vagyontárgyak törvénnyel egy másik közösségi formába, állami tulajdonba kerüljenek át.

Aki ezt demokratikus deficitként akarja beállítani, az nem ismeri a magyar 1989-es rendszerváltás történetét, vagy el akarja hallgatni, hogy akkor is politikai mérlegelés tárgya volt az, hogy mely vagyontárgyak kerüljenek a megyei önkormányzat tulajdonába. Hogy egy kedvenc példámat mondjam, az egykori megyei pártházak is megyei önkormányzati tulajdonba kerültek, pedig nem feltétlenül volt szükség arra, hogy egy megyei pártingatlan megyei önkormányzati tulajdonba kerüljön, lehetett volna más célra is hasznosítani ezeket az ingatlanokat, de ez egy törvényhozói döntés volt akkor is. Összefoglalva tehát ezért javasoljuk módosítani az alkotmányt.

Amennyiben azt vetnék föl, hogy miért a régi alkotmányt kell módosítani, miért a még két hónapig hatályba lévő alkotmányt kell módosítani, ennek az a magyarázata, hogy a mi értelmezésünk szerint az elfogadott és érvényes, de még hatályba nem lépő törvényeket is vizsgálhatja az Alkotmánybíróság alkotmányossági szempontból. Amennyiben tehát a napirendi pont másik törvényét elfogadja az Országgyűlés, annak is meg kell felelnie, még a hatályba lépés előtt is meg kell felelnie az alkotmányossági követelményeknek, és ezért van

szükség arra, hogy az egyébként két hónap múlva hatályát veszítő 1949. évi XX. törvényt még módosítsuk, és a Szabó Erika államtitkár asszony által ismerttetendő törvények következményeként elrendelt vagyonátadás megtörténik december 31-ig. Tehát december 31-én még a régi alkotmány hatálya alatt fog megtörténni a vagyonátadás, ezért kell a régi alkotmányt módosítani ehhez a vagyonátadáshoz. Köszönöm szépen.

Kérem, hogy találják általános vitára alkalmasnak, és támogassák ezt a javaslatot.

ELNÖK: Köszönöm. Államtitkár asszony!

Dr. Szabó Erika államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium) kiegészítése

DR. SZABÓ ERIKA államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! Köszöntöm önöket!

Nagyon fontos törvényjavaslat okán vagyunk most itt. A megyei önkormányzatok az intézmények fenntartása, működtetése vonatkozásában szinte ellehetetlenült állapotba kerültek annak a 8 évnek az eredményeképpen, amit a szocialista kormány folytatott politikai okokból. A 2006-os önkormányzati választáson a Fidesz majdnem az összes megyében többséget szerzett, és a helyzet ezután vált igazán drasztikussá, hiszen nem kapták meg az államtól az intézményeik működtetéséhez szükséges költségvetési forrást oly mértékben, hogy már az intézményműködtetés fenntartásához szükséges pénzeszközöket is különböző hitelekből voltak kényszerűek előteremteni, intézményeiket fenntartani és működtetni.

A helyzet mostanra vált mindenképpen megoldásra éretté, és ez a helyzet nem tartható fenn tovább. Az állami feladatok, melyeket az állam a megyei önkormányzatokon keresztül végzett el, ebben a formában tovább nem láthatók el, ezért az állam, hogy a biztonságos működést biztosítani tudja, visszaveszi ezeket a feladatokat, és az állami szervezetrendszer keretén belül fogja ellátni ezeket a feladatokat. Ez egy hatalmas nagy átalakulás, mozgás a rendszerben, ahogy Répássy államtitkár említette, húsz évvel ezelőtti állapotot alapjaiban fog megváltoztatni ez az új rendszer.

Ahhoz, hogy minden szereplője, az átadó és az átvevő, valamint az ott dolgozók, az ellátottak és az ellátást biztosító munkatársak szempontjából ez az egész átmenet kellő biztonsággal és jogszabályi háttérrel, és mindenki egyetértésével történhessen meg, ezért erre egy menetrendet alakítottunk ki a minisztériumban. Az első lépést miniszterelnök úr tette meg azzal, hogy október 3-án a megyei közgyűlési elnökökkel egy megállapodást írt alá, amelyben politikai szándékát fejezi ki mindkét fél arra, hogy a helyzet tarthatatlan, az állami feladatok biztonságos ellátását meg kell oldani, és ennek eszköze az, hogy az állam részére a megyei önkormányzatok a náluk lévő intézményeket a teljes vagyonukkal együtt, valamint az adósságállománnyal és a szállítói tartozásokkal együtt átadják az államnak.

Ez a megállapodás képezi az alapját annak a törvényjavaslatnak is és annak az alkotmánymódosításnak is, amelyet a múlt héten nyújtott be a kormány az Országgyűlésnek. A múlt héten, csütörtökön került kihirdetésre az 1335/2011. kormányhatározat, amely a különböző ágazati felelősöknek, ágazati szereplőknek ad feladatot az intézményátadással kapcsolatban. Ez az a jogszabályi környezet, amelyben ez a feladat végrehajtható lesz, és ehhez kérjük a jelenlévők támogatását.

A megoldást, hogy hogyan fog a gyakorlatban megtörténni a 740 intézménynek az átadása, és hogyan biztosítható a működés január 1-jével, ennek tervét röviden ismertetném. Elsőként minden megyében a megyei kormányhivatal és a megyei önkormányzat vezetőiből, valamint az Államkincstár képviselőjéből létrehoztunk egy előkészítő bizottságot. Ez az előkészítő bizottság már augusztus vége óta működik. Az ő adataik alapján látjuk a terepet, látjuk az intézményeket, amelyek átadásra kerülnek, és látjuk azt az adósságállományt is, amelyet majd kezelni kell. A törvényjavaslat ezt a bizottságot nevesíti, és a munkáját már törvényi szintre emeli.

A kormányhivatal egy külön szervezeti egységet fog létrehozni január 1-jétől arra a célra, hogy az intézményeket működtetni tudja, ez a megyei intézményfenntartó központ lesz. Ez egy önállóan gazdálkodó költségvetési szerv lesz, és a kormány megbízott lesz az irányítója. Tekintettel arra, hogy hatalmas munkáról van szó, és az előkészületeket is koordinálni kell, a törvény hatályba lépésével egyidejűleg egy intézményi biztos kinevezésére kerülhet sor a kormány megbízott részéről, aki ezt a feladatot december 31-ig ellátja, ami az átadás-átvétel törvényes garanciáját fogja jelenteni.

Az intézmények kapcsán, amelyek érintettek, néhány számot szeretnék elmondani. Az érintett intézmények száma összesen 740, ebből 475 oktatási, 132 szociális és ifjúságvédelmi, 74 közművelődési és 25 egyéb intézmény. 30 egészségügyi intézmény is érintett a megyei intézmények átadásánál, ők nem a kormányhivatal megyei intézményközpontja által működtetett intézmények lesznek majd, hanem a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium által erre a célra létrehozott szervezeten keresztül működnek majd, de szoros koordinációban a kormányhivatallal, és az előkészítés során is minden egyeztetést a NEFMI-vel közösen hajtunk végre, hiszen a feladat óriási, és jó lesz, ha egységes eljárásrendben történik a feladatok átvétele.

A főváros vonatkozásában ez a törvényjavaslat az egészségügyi intézmények átvételéről rendelkezik, és ennyiben eltér a megyei önkormányzatoktól. Itt külön erre a célra létrehozott, a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal külön egyeztetést folytató előkészítő bizottság végzi azt a feladatot, amit a megyékben az előkészítő bizottságok.

Amit a legfontosabbnak tartok kiemelni a rendszer átalakítása kapcsán, az az, hogy a megyei intézményekben dolgozóknak nem kell aggódniuk a munkájuk miatt. Mindenki átvételre kerül, azok is, akik a megyei önkormányzat hivatalában az intézmények működtetésével foglalkoznak most, hiszen az ő szaktudásukra a kormány megbízott részéről működtetett szervezetben is szükség lesz.

Az ellátottak vonatkozásában sem kell aggódni, ezeket az állami feladatokat az állam garantálja, hogy ellátja a jövőben is. A jó hír az, hogy biztonságos keretek között fogja ellátni, hiszen a megyéknél most minden hónap elején izgulni kell, hogy az illetményt ki tudja-e fizetni a megye, van-e olyan anyagi helyzetben, szemben azzal a helyzettel, amikor az állam vállal garanciát arra, hogy az illetményeket ki fogja fizetni. Tehát egy sokkal biztonságosabb működésre számíthatnak majd az érintett intézmények január 1-jétől, mint amilyenben most vannak.

A helyzet tehát nagyon nehéz, nagy átalakítást jelent, ezért minden szereplő együttműködésére szükség van, és kérem, hogy a feladat nagyságára tekintettel, a több tízezer közalkalmazottra tekintettel azt az ijesztgetést, amit már más bizottsági üléseken hallottam elhangozni, azt ne tegyék az ellenzéki képviselők sem, hiszen nagy a mozgás, nagy az átalakulás, és nem kell fölösleges riadalmat kelteni. Ugyanúgy, ahogy a tavalyi évben készültünk a kormányhivatal létrehozására, és nagyon sok szakigazgatási szervet integráltunk be a megyei kormányhivatalokba, ott összesen 23 ezer kormánytisztviselőt érintett ez az átalakítás, most több tízezer közalkalmazottról beszélünk. Az integráció a kormányhivatalokban is zökkenőmentesen sikerült, létrejött, az intézmények működnek, ugyanígy a megyei intézmények működését is garantálni tudjuk, de ehhez minden politikai szereplő felelősségteljes hozzáállására és közreműködésére is szükség van.

Kérem, hogy a törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságát támogatni szíveskedjenek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm.

Tisztelt Bizottság! Rögzítjük, hogy Pösze Lajost Papcsák Ferenc, Rubovszky Györgyöt pedig Salamon László helyettesíti a továbbiakban.

Megnyitom a vitát. Staudt Gábor képviselő úr kért szót.

Kérdések, észrevételek

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Köszönöm szépen.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Itt nagyon sok minden elhangzott, de államtitkár asszony kérésének nem tudunk megfelelni, mert egy-két aggálynak hangot kell adnunk. Nem tudom, hogy más bizottságokban mi hangzott el, de vélhetően hozzá tudunk tenni azokhoz egy-két gondolatot.

Annak nagyon örülünk, hogy legalább már belátja a kormányzat is, amit eddig még nem tett, hogy legalább egy alkotmánymódosítás szükséges ahhoz, hogy mindenféle, akár hivatali visszaélés, akár hűtlen kezelés vádjával lehessen illetni azokat a megyei vezetőket, önkormányzati vezetőket, akik ezt az átadást végzik, akik ehhez hozzájárulnak. Eddig még ezt is tagadták, de most legalább ebben egy lépést előreléptünk, ami a jogszabályokat illeti.

Abban Répássy államtitkár úrnak teljes mértékben igaza van, hogy 1990-ben is komoly tulajdonjogviszony-átalakítás történt, de az már egy másik kérdés, hogy a '90-es rendszerváltás – sokak által inkább gengszterváltásnak nevezett – időszaka juttatta oda az országot és tette lehetővé, hogy gyakorlatilag az egész nemzeti vagyon eltűnt. Hogy ezt milyen mértékben, ki tüntette el, hogyan lopta el, ez egy hosszabb történet, nem is feltétlenül ehhez a napirendhez tartozik, de veszélyesnek tartom a '90-es átalakulás folyamatát idehozni, hiszen az teremtett ehhez alapot többek között azzal, hogy a privatizáció során nem visszaadták az eredeti tulajdonosaiknak az elkobzott javakat, akár az egyházaknak, akár a magánszemélyeknek, hanem minden úton-módon arra törekedtek, hogy ez olyan személyekhez vagy olyan közösségekhez kerüljön, akiknek ahhoz nem volt éppen történelmi joguk. Tehát ez egy rossz hivatkozás volt.

Az előttünk fekvő alkotmánymódosításnál felmerül, illetve, amit államtitkár asszony mondott, az eleve egy kicsit furcsán hatott nekem a jogállami keretek között, hogy Orbán Viktor köt egy szerződést, és ennek alapján utána majd alkotmányt módosítunk. Tehát ennek szerintem fordítva kellene lennie, hogy a miniszterelnök a fennálló törvények alapján köt egy szerződést, vagy tesz egy szándéknyilatkozatot, és nem magát az alkotmánymódosítást magyarázzuk meg azzal, hogy – Orbán Viktor szava Isten szava –, akkor ezután már alkotmányt kell módosítani, mert rájöttek, hogy esetleg az a szerződés nem felelt meg a hatályos alkotmányos kereteknek, de természetesen kétharmaddal ezt is megtehetik.

Viszont, ahogy elolvastam ezt a javaslatot, először szembetűnt egy kis ellentmondás a szövegezés és az indokolás között, lévén, hogy az alkotmánymódosítás úgy szólna, hogy a helyi önkormányzat tulajdonának az állam vagy helyi önkormányzat részére történő ingyenes átadásáról törvény rendelkezhet. Ebből az tűnhet ki, hogy ez egy lehetőség az önkormányzat számára, és ha ők meg szeretnék tenni ezt az átadást, akkor külön törvények alapján felmentést nyernek az alól, hogy esetleg bármilyen hivatali bűncselekményt elkövethetnének. Viszont a részletes indokolás első szakaszában az szerepel, hogy az alkotmány arra ad felhatalmazást, hogy olyan törvények születhessenek, amelyek az átadást elrendelik. Az elrendelés nem egy lehetőség, hanem egy kötelezően előírandó feladat a megyei önkormányzatok részére, tehát ez a kettő szerintem már eleve nincs összhangban, és az sem mindegy, hogy a megyék ezeket át szeretnék adni, és ennek teremt egy alkotmányos lehetőséget a törvény, vagy az akaratuk ellenére, törvényi felhatalmazással az állam elveszi tőlük ezeket az intézményeket; ezt hívják egyébként államosításnak, ennek minden negatív konzekvenciájával együtt. Ezek voltak a jogi aggályok.

Az egyéb aggályok felmerülhetnek ott, bár elhangzott, hogy senkit nem fognak elbocsátani, minden szép és minden jó lesz, csak erre nem találjuk egyelőre a garanciákat. De előremegyek, elhangoztak itt olyan vélemények – akár Szócska Miklós államtitkár úr szájából is –, hogy adott esetben intézmény-eladásokkal fogják finanszírozni a megtartott intézmények működését. Továbbá – Budapest viszonylatában beszélve – létrejönnek olyan kórházak, amelyek mindent megkapnak, pénzt, paripát, fegyvert, viszont, hogy a többivel mi lesz, hogy

működhetnek-e, vagy bezárnak, és mi lesz az emberekkel, akik oda szeretnének menni gyógyulni, vagy esetleg mi lesz az ott dolgozókkal, erről már kevesebbet hallani. Ezek a súlyos aggályok, amelyek azt hiszem, nem lebecsülendők.

Az előttünk álló alkotmánymódosítás, illetve a sajtóban megjelent hírek alapján az a probléma, mint minden ilyen törvénymódosítással, hogy most halljuk az ígéreteket, de hogyha később nem így lesz, akkor mindenki – szép szóval élve – sunnyogni fog, hogy nem úgy alakult, a körülmények mást hoztak ki, és szegény minisztérium se láthatta előre, hogy sokkal súlyosabb problémák vannak, mint azt előre a papírokban kimutatták a megyei önkormányzatok, vagy esetleg újabb gazdasági nehézségekre hivatkozva mégis meg kell változtatni az előre kijelölt irányokat, amit a kormányzat maga elé tűzött. Ezek gondok, problémák, és amíg ezekre garanciát nem látunk, addig nagyon nehezen tudjuk ezt ebben a formában támogatni. Köszönöm.

ELNÖK: Ipkovich György képviselő úr!

DR. IPKOVICH GYÖRGY (MSZP): Köszönöm a szót.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr és Asszony! A magam részéről akár még kárörvendő is lehetnék, mert mint megyei jogú város vezetője - régi nagy riválisa általában a megyei jogú városoknak a megyei önkormányzat -, mégsem igazán a vidámságtól vagyok hangos, ugyanis ez az első lépés az önkormányzati rendszer felszámolása felé. A mi önkormányzati rendszerünknek sok hibája volt, de az egyik leghaladóbb volt Európában, és tegyük hozzá, hogy a helyi erők mozgósítására ez a rendszer volt a legalkalmasabb. Én úgy látom, ahogy Staudt képviselő úr is mondja, hogy túl sok feljelentés érkezett a kormány tájéára ezzel a rendelkezéssel kapcsolatban. Valóban, a hűtlen kezelés motívumai megállapíthatók törvényi szabályozás nélkül is egy vagyon önkéntes felajánlásán, különösen testületi támogatás nélkül. Nyilvánvalóan ezt szolgálja részben, de szolgálja részben az állam nevű kiscsőbőc hizlalását is ez a dolog, hiszen itt a vagyont bekebelezik. A tervezet szerint nem marad semmije a megyei önkormányzatnak, és itt nemcsak intézményeket visznek el, államtitkár asszony, nemcsak kórházokról és iskolákról szól ez a történet, hanem a gazdálkodó szervezetekről is szól. Szól ez a Büki Gyógyfürdő tulajdonáról és más olyan gazdálkodó szervezetről, ami a megyei önkormányzatokhoz tartozik.

Különösen tragikus nálunk a helyzet, mert eltérően más megyéktől, mi közös intézményfenntartásba fogtunk a megyével, ugyanis közgyűjteményeket, kulturális intézményeket és egyebeket együtt tartunk fenn, és beépült a városi vagyon ilyen módon a megyei vagyonba. Most elviszik ezt a megyei vagyont, és igazán kíváncsi lennék, hogy az évi több százmillió forintos városi műszervásárlási támogatásnak, ami egy kórházban megjelenik, mi lesz a sorsa. Visszakérheti azt a megyei jogú város, vagy nem kérheti vissza? Vessünk rá keresztet, vagy hogyan csináljuk ezt az egész dolgot?

Répássy államtitkár úr említette a '90-es évek eleji privatizációt. Államtitkár úrnak mondom, hogy én akkor még nagyon fiatal városi képviselőként éltem túl ezt a helyzetet, és megmondom őszintén, hogy ami az önkormányzatokhoz került vagyon, az gondozásra került, és ma is felmutatható. Utalnék a balatonberényi gyermeküdülőrre, ami szinte országosan egyedül maradt gyermeküdülő a vidéken, de utalhatnék más intézményekre is. Ami az államnál maradt, vagy az állami vállalatok során vitt el az állam, tetszenek tudni, mi lett azok sorsa? Azokat privatizálták. Most például a város legelhanyagoltabb épülete, a valamikori gyönyörű nagyszálló egy ilyen privatizált vagyon folyományaként rohad a város közepén, és nem tudunk vele mit csinálni. Nagyon félek, hogy ezeknek a vagyontárgyaknak az igazi célja az, hogy az elfogyott magánnyugdíjpénztár befizetését valahogyan pótolják az elkövetkezőkben, és véleményem szerint nagyon sok a privatizáció sorsára fog jutni az önk kezében ezekből a megyei vagyontárgyakból.

Ellehetetlenült az önkormányzat működése: államtitkár asszony, ne tessék ilyet mondani, hogy ellehetetlenült az elmúlt időszakban az önkormányzatok működése. Ha el tetszik menni a megyei jogú városokba, vagy akár a városokba, számos pályázat eredményeként megújult városokkal tetszik találkozni, virágzó településekkel, de az kétségtelen, hogy mintegy húsz éve az ellátandó feladatokhoz az állam nem biztosítja a kellő forrásokat. Nálunk például az oktatáshoz közel 40 százalékban önkormányzati forrást tettünk hozzá, de ezt felróni az önkormányzatoknak, hogy az állam nem teljesítette a kötelezettségét! És nem az elmúlt 8 évben nem teljesítette, tisztelt államtitkár asszony, hanem az elmúlt húsz évben nem teljesítette ezt a kormány. Végig kimutatható a normatívák és a tényleges költségek közötti különbség, de erre a megoldás nem az, hogy teljesítsem a kutyaköteleességemet, és ha feladatot adtam, akkor a forrást is adjak mellé, hanem akkor elviszem a vagyont. Ez nálunk körülbelül a hitelállomány ötszörösét meghaladó forgalmi értékű vagyont jelent. Ki fogja ezt nekünk elszámolni? Ezért javasoltuk a tisztelt megyei önkormányzatnak, hogy készítsen vagyonelejtárt a hitelállomány és az átadandó vagyon tekintetében, nehogy azt higgye bárki is, hogy ez valamiféle segítség az önkormányzatoknak.

Végül is azért nem vagyok vidám, mert tudom, hogy ez az első lépés. A mostani kormányzat nem túri az autonómiát, ez tisztán látható. Most megszűnik a megyei önkormányzat - mert azt nyilván nem tetszenek mondani, hogy vagyon nélkül működni fog a megyei önkormányzat -, marad neki a tervek szerint egy feladata, a területfejlesztés, amire sajnos most éppen nincs pénz. Tehát magyarul, összejönnek majd jót beszélgetni a tisztelt képviselő urak, és megoldják a megye sorsát eszköz nélkül, vagyon nélkül, pénz nélkül, sőt, hogy még a megalázásukból is legyen valami, a tervezet szerint az apanázsukat majd a székhelyváros fogja nekik átutalni. Ez aztán a hab a tortán, erre már én is azt mondom, hogy ezen már csak mosolyogni lehet.

Én úgy gondolom, hogy amit tetszenek csinálni, az egy rendkívül erős központosítási folyamat, megszüntetve az önálló, független, autonóm önkormányzatokat. Most ezt a lépcsőt tetszenek megszüntetni, de gondolom, megvan már a következő, hogy a helyi önkormányzatok önállóságát is csökkentésük; bár, hogyha nézem ezt az új tervezetet, elég sok eszköz lesz a kezükben a befolyásolásra. Tehát mint húsz éve önkormányzati tapasztalattal rendelkező képviselő, én sem tudom támogatni, sőt kifejezetten ellenzem, és tiltakozom az önkormányzatok illetén megcsorbítása ellen, amit ez a jogszabály kifejez. Köszönöm.

ELNÖK: Gyüre Csaba képviselő úr!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelt Bizottság! Államtitkár Asszony és Államtitkár Úr! Én úgy értékelem, hogy a két törvényt együtt véve ez a Fidesz kész átverés showjának egyik nagyon fontos és sarkalatos állomása. Számomra teljesen döbbenetes, ahogy ezt próbálják indokolni olyan nevetséges indokokkal, hogy egyszerűen nem tudom, ki az, aki ezt elhiszi önöknek.

Hallottuk itt az érveket a közösségi tulajdonhoz, a működéshez szükséges feltételek nem biztosításáról. Ez olyan, mintha a devizahiteles albizottság arra a következtetésre jutna, hogy minden olyan lakást, amelyet devizahittel finanszíroztak meg a tulajdonosok, azt kötelezően állami tulajdonba vennék majd, és meg sem kérdezzük őket, hogy akarják-e, avagy sem. Községi tulajdon, azt mondja Répássy államtitkár úr, igen, de kinek, mely közösségnek a tulajdona? Én elismerem, hogy ezt a lehetőséget adjuk meg, és hogyha van olyan közösség, amelyik át akarja adni önként, akkor adja át, de tartsanak helyi népszavazást azon a területen, ahol annak a megyének az illetékessége, vagy helyi önkormányzatnak az illetékességi területe van, és ha ott az állampolgárok, mint a tulajdonosi jogok gyakorlói úgy döntenek, hogy át akarják adni, akkor adják át. Így valóban azt fogjuk látni, hogy a helyi

érdek is ezt kívánja, de mindaddig, amíg nem erről beszélünk, addig semmi másról nem beszélhetünk, mint egy államosításról, egy központosításról, és minden más indok valótlan.

Döbbenetes számomra, hogy valakik számára nem biztosították a működési feltételeket éveken, akár évtizedeken keresztül, és akkor az a megoldás, hogy tőlük vegyünk el, amit ők működtetnek. Nem ez a megoldás! Ha bárki elolvassa ennek az alkotmánymódosításnak az indokolását, abból, aki logikusan gondolkodik, teljesen más következtetésre jut. Arra jut, hogy akkor mellé kell tenni azt, amiből tudjuk finanszírozni. Ha azt mondják, hogy nem tudják melléteni, akkor az állam honnan fogja tudni mellé tenni, ha az állam nem tudja melléteni a finanszírozásnak ezt a részét, ami hiányzik. Ez döbbenetes számomra. Ha az indokolását végigolvassa egy olyan ember, aki megtanulta az értelmező olvasást, számára az teljesen nyilvánvaló, hogy ez nem valós indok, és ez nem igaz, ami ide le van írva.

Számunkra elképzelhetetlen, hogy ezt a törvényt lehetne támogatni ilyen módon. Az az egyetlen módszer elképzelhető számunkra, amennyiben maguk a tulajdonosok, azaz a helyi önkormányzati közösség így dönt népszavazás útján; ezt az egy megoldást tudjuk elképzelni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Lamperth Mónika!

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Köszönöm szépen.

Tisztelt Elnök Úr! Képviselőtársaim! Azt szeretném kérni államtitkár asszonytól, illetve államtitkár úrtól – majd megosztják egymás között a válaszban –, hogy térjenek ki arra, hogy a kormány, illetve a kormánypárti többség szándékai szerint még hányszor akarják a hatályos alkotmányt módosítani ebben az évben, mert ha van valami koncepció, annak már látszódnia kellene. A másik pedig, szívesen hallanánk arról is, hogy a megyei önkormányzatok vagyona, feladatainak államosítása után milyen további lépések várhatók az egyéb önkormányzattípusoknál. Ne csak erre szorítkozzunk, és ez talán a legalkalmasabb hely, az alkotmányügyi bizottság, hogy a jövőről is valamit halljunk. Ezek a kérdéseim, és kérem, hogy ezekre majd térjenek ki a válaszaikban.

A legfontosabb kérdésről itt nem esett szó, furcsa félmondatos utalás van a T/4659. számú előterjesztésben, de a lényegről kellene beszélni, hogy mitől lesz ez jobb az embereknek, mitől jobb ez a közszolgáltatás. Miért nem jó gazdái a megyei önkormányzatok ezeknek a közszolgáltatásoknak? Önmagában az, hogy korábban kevesebb pénzt kaptak és ezért nehézségek voltak a fenntartással, ez egyszerűen nem él, ez az egész előterjesztés hazugságon alapul. Ha igaz lenne az, hogy ez az oka, és egyébként a nagykasszában, a központi költségvetésben van pénz ezeknek az intézményeknek az ellátására, akkor miért nem bízik a saját megyei közgyűlési elnökeiben Orbán Viktor, hogy odaadja nekik a pénzt, és azt mondja, hogy kedves barátaim, eddig nem kaptátok meg, amit kellett volna, de most már mi vagyunk kormányon, emlékeztek, ezt ígértem nektek, hogy vegyetek föl nyugodtan hiteleket, bocsássatok ki nyugodtan kötvényeket, amennyit bírtok, mert majd, ha mi jövünk, akkor konszolidálunk benneteket. Ez volt az ígéret, ezt el is mondták a fideszes képviselők helyben, volt, amikor a sajtóban, volt, amikor csak négyszemközti beszélgetéseken. Ehhez képest, ha igaz, ha erre van pénz – mert az államnak ezt valamiből majd működtetni kell –, akkor miért nem adják oda a megyei önkormányzatoknak? De azt nem merik kimondani, hogy a megyei önkormányzatok egyébként rossz gazdái voltak ezeknek a feladatoknak. Miért nem mondják ezt ki?

Természetesen, értjük, aki értő füllel hallgatja Szűcs Lajos megyei elnök szavait, értheti, ugyanis azt nyilatkozta az Orbán miniszterelnökkel való találkozás után, hogy nagyon nehéz szívvel, de egyetértettünk. Mi meg tudjuk fejteni ezt a „nagyon nehéz szívvel” mondatot. Én azt gondolom tehát, hogy ez az egész egy hazugságon alapul, és megpróbálja

elfedni azt a célt, hogy itt egy új államosítás zajlik. Ezt tökéletesen leleplezte, és ami számomra egészen elképesztő, az Répássy államtitkár úrnak az az okfejtése, hogy a '90-es rendszerváltást hozta ide példaként, mert én úgy vélem ugyanis, hogy nem helyes dolog visszatérni a tanácsrendszer felfogásához. Azért sem jó ez a hasonlat, államtitkár úr, mert akkor abban volt közmegegyezés Magyarországon. Persze, ha a Fidesz föl akarja mondani ezt a közmegegyezést a maga részéről, akkor ezzel ki kellene állni, ugyanis a tanácsrendszerrel szemben elmondható, hogy egy pártállam által felülről lefelé, hatalmi döntéseket közvetítő szisztéma volt, és a helyi közügyekről nem nagyon dönthettek helyben.

A '72-es tanácstörvény után már egy kicsit oldódott ez a merevség a szovjet típusú tanácsrendszerhez képest, de ez egy olyan erős központosított szisztéma volt, ahol semmi más szerepük nem volt a tanácsoknak, mint a központi hatalmat felülről lefelé végrehajtani. Ehhez a szisztémához akar visszatérni a kormány? Az autonóm önkormányzatokat ugyanis ezzel felmondjuk, mert közmegegyezés '90-ben abban volt, hogy a helyi közügyeket helyben intézik, a térségi közügyeket, a térségi közszolgáltatásokat pedig – ez volt a megyei önkormányzatok funkciója – megválasztott demokratikus testület intézi. Most úgy tűnik, hogy ezt fölmondja, és mindezt egy hazug állítás alapján. Úgyhogy nem tudunk megfelelni államtitkár asszony azon vágyakozásának, hogy ne mondjunk elítélő szavakat, merthogy szerintem itt súlyos szavakat kell mondani, főleg, merthogy ezt a helyzetet önök állították elő.

Amire az előbb csak utaltam, hogy a jogi szabályozás technikáját önmagában én biztos, hogy nem fogom támadni, mert ami korábban fölmerült a jogi ötletekhez képest, nyilván kellett találni egy olyan kezelési módot, ami talán megugorja az alkotmányosságot, de itt nem ezzel a technikával van baj, hanem azzal, ami ennek az egésznek az oka és szándéka. Úgyhogy a mi részünkről, az MSZP részéről úgy, ahogy Ipkovich György képviselőtársam is mondta, teljesen elfogadhatatlan. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Vas Imre képviselő úr!

DR. VAS IMRE (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Staudt képviselőtársam és Ipkovich úr is olyan részletkérdéseket kért számon a törvényjavaslaton, amire a törvényjavaslat 18. paragrafusa felhatalmazó rendelkezéseket tartalmaz részben a kormány, részben az illetékes miniszter részére. Hogyha már ezek is nyilvánosságra kerültek volna, vagy valamilyen formában az államtitkár asszony vagy államtitkár úr ezeket ismertette volna, akkor meg az lenne a probléma, hogy még nincs is törvényi felhatalmazása a kormánynak vagy a miniszternek a rendelet megalkotására, és már rendelettervezeteket ismertet az előterjesztő képviselője. Azt talán el kellene döntenie az ellenzéki oldalon, hogy most az a probléma, ha felhatalmazás nélkül rendelettervezeteket készít, illetve ismertet az előterjesztő képviselője, vagy az a probléma, ahogy egyébként szerintem helyesen csinálják, hogy előbb el kell fogadni a törvényt, és majd utána természetesen meg kell alkotni a végrehajtására vonatkozó rendeleteket.

A másik, ami nekem nagyon feltűnt, hogy itt megint folyamatosan az ellenzék – és ebben elsősorban a MSZP jeleskedett – a riogatás eszközével fog élni, vagy éltek, holott elfelejtik, hogy épp a Fidesz kezdeményezett azzal kapcsolatban népszavazást, hogy az egészségügyi intézmények maradjanak állami, önkormányzati tulajdonban. 2008 még nem volt olyan régen, hogy erre esetleg ne emlékezzenek képviselőtársaim.

Másrészt, megmondom őszintén, én azt veszem észre, hogy ellenzéki képviselőtársaim attól félnek, hogy esetleg az állampolgárok jobb ellátást kapnak. *(Közbeszólás az MSZP oldaláról.)* Igen, jobb ellátást kapnak, és elhiszem, hogy ettől félnek, de nem biztos, hogy ezt a kormánypárti oldalnak fel kellene róni.

ELNÖK: Ipkovich György képviselő úré a szó.

DR. IPKOVICH GYÖRGY (MSZP): Köszönöm a szót, tisztelt elnök úr.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Attól tartok, hogy nem voltam érthető. Én nem a részletekbe mentem bele, én magát az önkormányzati rendszert féltettem, amit az elénk tárt jogszabályok felszámolnak, amit felszámol ez az alkotmánymódosítás. Ez a jogszabálytervezet, amelyet a megyei önkormányzatok konszolidációjának neveznek, inkább a megszüntetésének kellene nevezni, és felszámolja a megyei önkormányzatokat az az önkormányzati törvénytervezet, amit be tetszettek nyújtani. Én attól félek, hogy a helyi önrendelkezés egyik fóruma megszűnik, mert elviszik a vagyonát, elviszik a forrását, elvisznek mindent, és marad egy konzultatív, jól dumáló testület.

Az igazi problémám az, tekintve ennek a folyamatnak a részét, hogy magát az önkormányzatiságot is korlátok közé tetszenek szorítani, szembe menve az európai folyamatokkal. Ami meg igazán probléma volt, tisztelt képviselőtársam, hogy úgy a miniszterelnök, mint a megyei közgyűlések elnökei megfelelő felhatalmazás nélkül kötöttek megállapodásokat, és most utólag tetszenek jogszabályi alapot biztosítani ennek az egyébként jelenleg törvénytörő állapotnak. Ez az igazi problémám, és nem a jobb ellátás. Én is szeretnék jobb ellátást, azon dolgoztam húsz évet.

ELNÖK: Staudt Gábor képviselő úré a szó.

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Köszönöm szépen. Vas Imre képviselőtársamnak vissza szeretném utasítani azt a mondatát, hogy mi a jobb ellátástól félnénk. Szerintem nem elegáns egy jogi vitában ilyet előhozni, úgyhogy kérem, hogy ilyen szinten ne merüljünk alá a vitában. Én arra hívnám fel újra a figyelmet, amire választ is várnánk, hogy például miért van ez az ellentmondás a törvény szövegezése és az indokolása között.

Tisztelt kormánypárti képviselőtársaim számára egyértelmű-e, és ha igen, akkor miért, és mi a céljuk azzal, hogy az egyik esetben egy lehetőségről beszélnek, egy felhatalmazásról a helyi közösség számára. Hogyha úgy gondolják, hogy fenntarthatatlan terhet jelent egy adott intézmény üzemeltetése, akkor azt átadassák, tehát megteremtődik a törvényi környezet, hogy átadassák ezt az állam számára, és az indokolásban meg – valószínűleg freudi tudatalattiként – megjelenik a valós cél, hogy ezt mindenkitől elveszik, azoktól a helyi közösségektől is, akik nem akarják adni. Azt hiszem, hogy ez egy olyan ellentmondás, amiről beszélni kell, és fel kell hozni, és jogdogmatikailag is felvetendő kérdés az alkotmánymódosítással kapcsolatban. Itt megint azt érzem, mint a klasszikus viccben, hogy a kormány a javunkat akarja, csak mi nem akarjuk odaadni neki. A helyi közösségek szempontjából tisztázni kellene azt, hogy ez lehetőségük lesz, vagy elveszik tőlük. Köszönöm.

ELNÖK: Szeretnék én is hozzászólni, ezért átadom az ülés vezetését erre az időre Gyüre Csaba alelnök úrnak.

(Az elnöklést dr. Gyüre Csaba, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm, és megadom a szót elnök úrnak.

DR. SALAMON LÁSZLÓ (KDNP): Köszönöm.

Tisztelt Bizottság! Az egyik kérdés, amivel kapcsolatosan véleményt nyilvánítanék, bár inkább dilemmáimat osztanám meg, és kérdést is tennék fel a kormány képviselőinek, ez az önkormányzatiság tartalma. A véleménynyilvánításom az, hogy az alkotmány – a most hatályos és az új alaptörvény is – szabályozza az önkormányzatokat megillető alapjogokat, mert alkotmányjogi értelemben az adja meg az önkormányzatiság tartalmát. Ez az

alkotmánymódosító javaslat nem ezekhez nyúl hozzá, hanem az egyik önkormányzati alapjoghoz kapcsolhatóan egy vagyónátrendeződségi lehetőség előtt nyitja meg az utat. Elsőként azt mondja az alkotmány az önkormányzati alapjogok között, hogy az önkormányzat önállóan szabályoz és igazgat. Hogy miben áll az önkormányzatiság? Az státúumalkotási jog és igazgatási jog, ez van első helyen. Második helyen arról szól az alkotmány, hogy az önkormányzat önálló vagyonnal rendelkezhet, és itt van érintkezési pont. Ezt az önálló vagyonrendelkezést ab ovo teljes egészében elvonni, ez valóban az önkormányzatiság világában egy alapjogelem, egy önkormányzati alapjog, hogy az Alkotmánybíróság értelmezte, de nem alapjognak fogja fel – az alkotmány szóhasználatával ellentétesen –, hanem alkotmányos jogoknak.

Tehát az önkormányzatiság tartalmát adó alkotmányos jogok egyikének megszüntetését jelentené, ha kikerülne az alkotmányból az, hogy az önkormányzat vagyonnal rendelkezhet, de ez a rendelkezés nem történik meg. A javaslat a hatályos alkotmány módosítását irányozza elő, az első fejezethez, az általános rendelkezéshez, és ha jól emlékszem, akkor „Az önkormányzatok tulajdonnal rendelkezhetnek” című passzushoz kapcsolódó új bekezdés.

A kérdés az, hogy az intézmények tulajdonlása vagy az érintett intézmények tulajdonlása – nem úgy fogalmazok, hogy az intézmények, mert abba minden intézmény beletartozik, és a törvényjavaslat, ha jól értelmezem a célt, nem erről szól –, hanem arról, hogy az egyes intézmények tulajdonlása mennyiben elszakíthatatlan része az önkormányzatiságnak. Azért mondom, hogy ezt dilemmaként vetem fel, mert nem vagyok önkormányzati kérdésekben a gyakorlatban járatos, nem vagyok önkormányzati képviselő, nem ismerem az önkormányzatok viszonyait közelnézetből, de úgy gondolom, hogy ez az egyik fontos kérdés. Egy bizonyos ponton túl lehet azt mondatni, hogy túlzottan nagy ez az átalakítás, de ebben nem vagyok biztos.

Az általam elmondottakhoz és dilemmámhoz azt a kérdést kapcsolnám még, hogy hogyan nézett ez ki a tanácsrendszer előtt, és ez kérdés. Azért teszem fel ezt a kérdést, mert úgy tanuljuk, hogy a magyar önkormányzati rendszer és a magyar közigazgatási rendszer a maga korában nagyjából mintaszerűnek volt tekinthető. Tehát, ami az 1870-es években létrejött, miután a municipalisták és a centralisták vitája, a vármegye és a központi kormányzat vitája eldőlt egy kompromisszummal, kialakult az az önkormányzati rendszer, amely törvényhatóságokból állt – ezek voltak a vármegyék –, illetőleg törvényhatósági városokból állt – ez nagyjában-egészében a megyei jogú városnak felel meg –, illetve létrejöttek a községek, amely fogalomba beletartoztak a ténylegesen, a szociológiai értelemben vett községek és a városok is.

A kérdés az, hogy annak idején, az 1870-1950. közötti időszakban – 1950-től volt tanácsrendszer – hogy nézett ki az intézménytulajdonlás. Akkor is voltak a városokban, községekben iskolák. A város fogalmi körébe tartozó községekben – tehát a jogi értelemben vett községben, azaz ezek közül a városokban voltak kórházak, és a megyékben, a vármegyékben is működtek kórházak – hogy nézett ki az intézményfenntartás, hogy nézett ki a tulajdonlás joga, hogy nézett ki az intézmény-fenntartási jog? (*Közbeszólás az ellenzék oldaláról.*) Hadd tegyem fel a kérdést, és majd utána szót adok, mert örülök, ha felvilágosítanak, ugyanis nem tudom a választ. Továbbá keletkeztek-e általánosságban ezeknek a szerveknek a fenntartásából adósságok, és ha igen, akkor azokat az adósságokat ki viselte? Hogyan biztosították ezeknek az intézményeknek a finanszírozását?

Ezek azok a lényeges kérdések, amelyek megválaszolása feltétlenül szükséges az én számomra, hogy egyrészt lássam a változás irányát, másrészt – főleg a második kérdésemre gondolok – a változás szükségességét a jelenlegi helyzethez képest. Annyit érzékelek, és ezzel be is fejezem a hozzászólásomat, az, hogy az önkormányzatok ily módon eladósodtak, függetlenül attól, hogy ki ebben a hibás, és élük fel folyamatosan a vagyonukat – mert hallom,

hogy ez történik –, ez számomra perspektívátlan helyzet. Egyszer véget ér minden vagyon, és addig lehet a vagyont felélni, amíg van, aztán utána valakinek ki kell fizetni a számlát, vagy becsukják a boltot, tehát erre a dilemmára valamilyen válasz szükséges.

Ezek volnának az én kérdéseim, hiszen a hozzászólásom elsősorban kérdésfelvetéseket fogalmazott meg. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Megadom a szót Gaudi-Nagy Tamásnak, és visszaadom az elnöklést elnök úrnak.

(Az elnöklést dr. Salamon László, a bizottság elnöke veszi át.)

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr.

Államtitkár Úr! Államtitkár Asszony! Képviselőtársaim! Már nagyon sok érv elhangzott, én azonban szeretnék egy olyan szempontot elmondani, ami még nem hangzott el, és azt hiszem, hogy ezt nem szabadna figyelmen kívül hagynunk, hanem kérem, hogy ezen gondolkodjunk el.

Idén zajlott le Magyarország Országgyűlésében az alaptörvény vitája. Nagyon sok érv hangzott el, sok vita folyt, a kétharmados többség végül is döntő többségében saját akarata szerint elfogadta. Ez az alaptörvény már egy elfogadott, de még nem hatályos jogszabály. A Magyar Országgyűlés kinyilvánította az alaptörvény elfogadásával 2011. április 18-án, hogy egy ilyen alkotmányos berendezkedés és ilyen szabályrendszer mellett kíván élni, kívánja működtetni az országot 2012. január 1-jétől. Felvetem a kérdést, hogyha ez megtörtént, és olyan tartalommal történt, amelyből most szeretnék felidézni egy gondolatot mindannyiunk számára, hogy milyen szabályozást adott az alaptörvény „Nemzeti hitvallás” című bevezető része, akkor fel kell tennem a kérdést, hogy ezek után hogy lehetséges az, hogy egy elfogadott, de hatályba nem lépett jogi normával és államberendezkedési célkitűzéssel gyökeresen ellentétes megoldást hogyan tehetnek meg, hogy a Ház elé terjesztenek és a jelenlegi toldozott-foltozott, liberális és kommunista gyökerű alkotmány foltozgatásával próbálnak most a saját maguk által elfogadott alaptörvény szellemiségével szembe menni.

Gyakorlatilag miről van szó, mit szeretnék idézni? Számunkra is nagyon fontos és nagyon lényeges rendelkezés egyébként a nemzeti hitvallásban a következő: „Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.” Ez a rendelkezés lehetett volna még erősebb, még pontosabb és még totálisabb is, de ebben a formában is tökéletesen tükrözi azt az akaratot, amire megnyomták a gombot kormánypárti képviselőtársaink is, mégpedig azt, hogy a történeti alkotmányunk vívmányait tiszteletben kell tartani, meg kell védeni.

Történeti alkotmányunk több jelentős pillérből áll – ezt már többször megvitattuk –, és az egyik legjelentősebb pillér az önkormányzatiság, a vármegyei alkotmánymegtartó és nemzetmegtartó szerep. Történeti alkotmányunknak elidegeníthetetlen vívmánya az önkormányzatok autonómiája, az önkormányzatok nemzetmegtartó, alkotmányvédő szerepe. Ezt mai nyelven úgy fordíthatjuk le, hogy a szubszidiaritás elve, ami az Európai Uniónak is az egyik fontos értéke, kivételesen nem egy értéktelen dolog, és ez arról szól, hogy a döntések, az állampolgárok életével kapcsolatos ügyek intézése a lehető legalacsonyabb szinten történjen meg, a lehető legközelebb történjen meg hozzájuk.

Ez a most beterjesztett alkotmánymódosítás elvi lehetőséget nyit. Ugyan, ezt a vitát lefolytattuk már az elvi lehetőséggel kapcsolatban a nyugdíjak felülvizsgálatával kapcsolatos alkotmánymódosítás tárgyában is, és akkor is arról volt csak szó – legalábbis akkor így indokolták –, hogy csupán elvi lehetőséget biztosítunk arra, hogy szociális ellátássá alakítsuk a nyugdíjakat, a korkedvezményes nyugdíjakat. Ha jól értesültem róla, ez most már kész tény

lesz nemsokára, hogy valóban szociális ellátássá fogják alakítani a karkedvezményes nyugdíjakat. Tehát gyakorlatilag semmi illúziónk nem lehet afelől, hogy itt is meg fog történni az, ami csak lehetőségként szerepel, és amire Staudt Gábor képviselőtársam utalt, mégpedig az, hogy itt gyakorlatilag egy totális újraállamosítás történik.

Mi úgy gondoljuk, hogy ez teljesen rossz irány. Ha már államosításról beszélünk, akkor a rablóprivatizáció során a tisztességtelen, jó erkölcsbe ütköző módon elrabolt egykori állami vagyont kellene újraállamosítani. Megfelelő bátorsággal és megfelelő elszántsággal ez megtehető, de az, hogy az önkormányzatiság pilléreit húzzuk ki és hozunk létre a magyar államiságtól, a jogfejlődéstől totálisan idegen, centralizált rendszert, akár a vagyonkezelés hatékonyságára hivatkozva is, ez mindenképpen tévút, ezért ezt teljes mértékben ellenezzük.

Kérem képviselőtársaimat, hogy legyenek tekintettel erre a saját maguk által is elfogadott alaptörvényre és különösen annak azon fontos részére, amely a történeti alkotmány vívmányait tartalmazza, mert egy elfogadott, de hatályba nem lépett alaptörvény is már előttünk kell, hogy álljon, mint egy iránymutató lángoszlop, és önök most ezzel szemben szeretnék ezt az alkotmánymódosítást megtenni, ami méltatlan és abszolút ellentétes a nemzeti érdekekkel. Köszönöm.

ELNÖK: Turi-Kovács Béla képviselő úré a szó.

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz): Köszönöm szépen. Elnök úr, én most is azt gondolom, hogy egy alapvető kérdést érintett, amikor fölvetette a kérdéseit, ugyanis meggyőződésem szerint arról van szó ebben az immáron egészen tág vitában, ami már sok mindenről szól, csak sokszor nem annyira a törvényjavaslatról, hogy az 1990. előtti jogrendben létezett nemcsak fogalomként, hanem szabályozottan is az úgynevezett társadalmi tulajdon. Én azt gondolom, ha az állam most úgy gondolja és úgy képzeli, hogy ennek helyébe létezhet nemzeti jellegű vagyon, és akkor én ezt támogathatónak, jónak gondolom, sőt az új alkotmányból ez eredeztethető is, következésképpen mindennek, ami itt megtörténik, az alapkérdése az, hogy elismerjük-e, elfogadjuk-e, hogy a magántulajdonon kívüli olyan tulajdoni formáció is létezik, amely nemzeti vagyonnak tekintendő, és ezért egységes nemzeti kezelést igényel, avagy pedig ezt nem ismerjük el.

Én azt gondolom, nem szabad begyöpösödni ott, hogy azért, mert az úgynevezett korábbi társadalmi tulajdoni formációra azt mondtuk, hogy az nem jó, és ezek után azt mondjuk, hogy a nemzeti vagyon se jó, mert ebben az esetben olyan helyzetet teremtünk, ahol kezelhetetlen viszonyok keletkeznek. Tehát én nem megválaszolni szeretném az elnök úr kérdéseit, de nagyon határozottan azon az állásponton vagyok, hogy a nemzeti vagyon lehetőségét nem lehet kirekeszteni és kizárni a lehetőségek köréből. Ez az első dolog.

A második már inkább konkrét dolog, amit én is megkérdeznék, hogy magának az egész intézkedéssornak meggyőződésem szerint van egy próbája, és ezt a próbát jól kell kiállni, és ez az idő, a januárig terjedő időszak. Most egy olyan intervallum van, hogy ha ebben nem történik hatékony intézkedés, akkor sok minden hiteltelenné válhat, ami azt jelenti, hogy a megyék működőképességét fenn kell tartani. Ha a működőképesség kétségessé válik, akár csak néhány megyében is, akkor meggyőződésem szerint erős kételyek támadnak az egész intézkedéssorozattal kapcsolatban. Következésképpen azt gondolom, a kormánynak gondolnia kell arra, hogy ezek az intézkedések, amelyeket közbenső intézkedésként meg kell hozni, nem halaszthatók, hanem ezeket meg kell hozni minél előbb.

ELNÖK: Lamperth Mónika képviselő asszony!

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Köszönöm szépen. A Salamon elnök úr által feltett kérdés és Turi-Kovács képviselő úr hozzászólása is szerintem fontos kérdés abból a

szempontból, hogy tisztán lássuk, hogy ez az új tulajdoni modell milyen tartalommal bír. Az első hozzászólásomban rámutattam arra, hogy leleplező volt Répássy államtitkár úr bevezetője, de ha itt azt feszegeti kérdésként Salamon elnök úr és Turi-Kovács képviselő úr ezt egy másik aspektusból megteszi, visszautalva a volt társadalmi tulajdonra, akkor ez mégiscsak leleplező abból a szempontból, hogy itt egy olyan folyamat zajlik, ami visszavisz a '90. előtti időkre. Miközben akkor az volt a tipikus, hogy a tanácsok nem saját tulajdonnal bírtak, hanem kezelői joguk volt, az állami tulajdonban lévő intézményeket kezelték, ami egy önálló, erős jogosítvány volt, és amit az ingatlan-nyilvántartásba is be kellett jegyezni, és a kezelői joggal kvázi tulajdonosként rendelkezhetek, de mégsem volt az övé a tulajdonjog szerint, és voltak bizonyos korlátai. Ez abszolút illeszkedett a monolitikus állami, pártállami, központosított befolyáshoz, és ez a fajta korlátozás ezt jelenti.

A rendszerváltáskor, az új önkormányzati rendszer kialakításakor a közmegegyezés egyik fontos része volt, hogy saját tulajdona és tulajdonosi felelőssége legyen az önkormányzatnak, és az nem kérdőjelezte meg egyébként azt, hogy a közvagyonnak két nagy típusa van. Utalva a rendszerváltáskori vitákra is, öt fő kérdésben zajlott iszonyú nagy vita a parlamentben, aztán a végén megegyezéssel zárult, ebből kettő volt, ami a legérdekesebb és legindulatosabb volt – érdemes visszaolvasni ezt a '90-es vitát –, az egyik a vármegye körül zajlott, a másik pedig a főispán intézménye és annak megvalósítása, vagy elutasítása körül. Szerintem mind a kettőben jó döntés született akkor, úgyhogy remélem, nem ide akar visszavágyakozni a kormány.

Csak egy megjegyzés ahhoz, amit Salamon elnök úr mondott: néhány évvel ezelőtt – de meg fogom nézni a pontos dátumot délutánra – még igaz volt az a mondás, hogy az önkormányzatok elkezdtek felélni a vagyonukat, mára azonban ez nem igaz. Nem véletlen, hogy évek óta nem halljuk ezt a kijelentést az önkormányzatoktól, ugyanis nagyjából az európai uniós fejlesztésekkel, kisebb részt pedig korábban cél- és címzett támogatásokkal olyan jelentős új vagyonhoz jutottak az önkormányzatok – megyei jogú városiak is, megyeiek és minden típusú önkormányzat –, hogy az Állami Számvevőszék jelentéseiből kimutatható világosan, hogy itt vagyongyarapodásról van szó, nem pedig vagyonfelélésről. Tehát én azt gondolom, hogy ez is egy izgalmas kérdés lesz, hogy az uniós fejlesztések ezeknél az intézményeknél hogyan kerülnek elszámolásra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Rögtön megadom a szót Ipkovich képviselő úrnak. *(Dr. Steiner Pál: Most én következnek.)* Steiner képviselő úr jön? *(Dr. Steiner Pál: Én jóval korábban jelentkeztem már.)* Nem jelezték számomra. Ha Ipkovich képviselő úr hozzájárul... *(Dr. Ipkovich György: Átadom a lehetőséget.)* Átadja a lehetőséget, jó.

Alelnök hiányában engedjék meg, hogy az elnöki szó megragadásával feltegyek egy kérdést. Milyen tulajdon az, amit a tulajdonos, ha jól értelmezem, nem tud funkcionálisan működtetni és fenntartani? Vagy tévedek, rossz a kérdésem? Erre a dilemmára szeretnék választ kapni.

Steiner képviselő úr a szó.

DR. STEINER PÁL (MSZP): Köszönöm szépen a lehetőséget.

Azért kínlódnak itt az alkotmányügyi bizottság ülésén ezzel a jogszabállyal, mert az alkotmányügyi bizottsághoz mégis illene egyfajta emelkedettség, hogy az alkotmányos környezettel, a jogszabályi előírásokkal, azok betarthatósága szempontjaival közelítené meg ezt az ügyet. Ez az ügy, amelyik itt le van írva ebbe a leíró jellegű jogszabályba, bár ez nem jogszabály, hanem teljesen világosan látszik, hogy egy politikai döntésről van szó... *(Dr. Vas Imre közbeszól.)* Ez most nagyon okos beszólás volt, de azért vagyunk itt, képviselő úr, hogy ez a bizottság, ha majd önök elfogadják, akkor beterjeszti a parlament elé, és akkor jogszabály lesz. Érti a folyamatot? *(Dr. Vas Imre bólint.)* Köszönöm szépen.

Ez a leíró jellegű jogszabálytervezet – hogy Vas képviselő úrnak is eleget tegyek – így önmagában egy felszámolási zárómérleg-tervezethez hasonlít, és van ebben egy nagyon súlyos elméleti kérdés, amit Ipkovich képviselő úr és Lamperth Mónika is elmondott, hogy valójában mi folyik itt. Ugyanis, ha a klasszikus hatalommegosztási elméletet vesszük – és ebben Salamon professzor úr sokkal jobb nálam –, akkor az önkormányzatok nem részei a hatalommegosztásnak, az önkormányzatok a helyi viszonyokat szabályozzák. Ott, ahol az ember él, ott az egymás közötti viszonyokat szabályozzák – például, hogy hány kutyám lehet –, és szabályozzák azt, hogy ott, ahol él, mennyire tud orvoshoz menni, mennyire tud iskolába menni, mennyire tudja a gyereket óvodába vinni, hogyan tud közlekedni, tud-e lakni, és sorolhatnám tovább ezeket a nagyon fontos, a mindennapi élet legfontosabb ügyeit. Semmi köze nincs az államnak a helyi önkormányzatok belső viszonyaihoz. Az államnak ahhoz van köze, hogy segítse az önkormányzatokat, hogy támogassa az önkormányzatokat, hogy kiteljesedjenek az emberek közötti helyi viszonyok, hogy valódi közösségekké váljanak a falvak és a városok, meg a kerületek Budapesten.

Ha ezt a jogszabályt nézem, meg az összes többit, ami mostanában elének kerül, és ebből a szempontból nagyon aranyos ez az alkotmánymódosítás, hogy még utolsó pillanatban tetszenek ezt az alkotmányt módosítani, miközben már mindenféle módon el lett parentálva, hantolva – és Gaudi képviselőtársam a budafoki pszichiátriai intézetből is ki tudja olvasni a Szent Korona-tant, amelyhez külön gratulálok neki –, mégis tetszenek módosítani, hogy a látszatra mégis egy picit vigyázzanak. (*Dr. Gaudi-Nagy Tamás közbeszól.*) Ebből következően most gyakorlatilag az történik, hogy ami a helyi viszonyok szervezéséhez szükséges, azt szépen, szalámialapon a kormány elveszi a helyi közösségektől. Erről egy nagyon fontos mondatot mondott a Mónika – elnézést a személyes megszólításért, de mégiscsak elég régóta ismerjük egymást –, és most az a kérdés, hogy az állami hatalom, a kormány ezt jobban fogja-e csinálni. Én azt gondolom, hogy nem, jelen pillanatban nem, mert például akkor tudná jobban csinálni, hogyha államtitkár asszony arról számolna be – ahogy nézem, és a Fővárosi Önkormányzatot illetően némi tapasztalatom van –, hogy évente tetszenek tudni biztosítani 90 milliárd forint plusz forrást a fővárosi kórházak fenntartásához azért, hogy egyáltalán szinten maradjon, azért, hogy egy vizsgálatért ne kelljen 3-5 hónapot várni, azért, hogy egy MRI-vizsgálatra egy gyógyíthatatlan betegnek ne azt mondják, hogy jövő év közepén fogják megvizsgálni. Évente 90 milliárd forint csak a működési hozzájárulása a Fővárosi Önkormányzatnak; Papcsák képviselőtársam biztosan emlékszik ezekre az adatokra.

Sorolnám tovább: mit fog csinálni az állam azokkal az európai uniós projektekkel, ahol már aláírták a szerződéseket, ahol a Fővárosi Önkormányzat és más önkormányzatok is már kötelezettséget vállaltak ezeknek az önrészeknek a biztosítására? Én most nem tudom pontosan, hogy ebből mennyi az egészségügyi intézetek része, de azt tudom, hogy a fővárosi önkormányzatok, a korábbiak – és ezt a mostani sem tartja aggályosnak, nem tartja problémásnak – 400 milliárd forint kötelezettséget vállaltak be az Európai Unió felé, mint önrészt. Kérdezem, hogy az állam miből fogja finanszírozni ezeket az önrészeket? Kérdezem, hogyan lesznek módosítva ezek a projektszerződések? Ki lesz a projektgazda? Hogyan fog ez történni?

Sorolhatnám tovább a kérdéseket akár napestig, hisz csak ezekben az intézményekben ennyi probléma van. Viszont azt szokták mondani, hogy az ördög a részletekben van, és ezért állítom, hogy az államnak nem fontos az önkormányzat, az a fontos, hogy ezeket az álláslehetőségeket, ezeket az ingatlanokat megszerezze, és hogy a maga döntéshozatali módján ezeket kezelje. A részleteken pedig azért lepődtem meg, mert azt már végképp nem értem meg, hogy miért akarják átvenni a Fővárosi Központi Egészségügyi Beszerző és Szervező Zrt.-t. Én ennek a történetére nagyon jól emlékszem, hogy hogyan alakult meg egy kis kft.-ből ez a zrt., és csak azt szeretném mondani, hogy ha az államé lesz a Bajcsy Kórház,

a Szent István, a János Kórház, és nem sorolom tovább, akkor miért van szüksége a Központi Egészségügyi Beszerző és Szervező Zrt.-re, aminek egyébként az volt a célja, hogy a fővárosi közbeszerzéseket certranálja. Akkor nincs önöknek erre szüksége, csak kizárólag azért, hogy még egy önkökhöz hű kádert kinevezzenek ide igazgatónak, mint ahogy látszik, hogy az önkormányzati biztosok – vagy nem tudom, milyen biztosok, fejből nem tudom ezt a jogszabályt, valószínűleg nem is fogom tudni soha életemben –, de ezek a biztosok is ilyen szerepet vállalnak.

Önmagában az elszámolási, a tulajdonátadási, a fejlesztési, a hozzájárulási kérdéseken túl, ami mind-mind inkább egy felszámolási zárómérleg része, ezen túl két nagyon rossz üzenete van ennek a jogszabálynak és minden ilyen törekvésnek. Az egyik, hogy nem fontos az önkormányzat ennek a kormányzatnak, a másik, hogy önök mélyen hallgatnak arról, hogy hogyan, miből akarják finanszírozni, miközben a most megjelent költség-elképzeléseikben világosan lehet látni, hogy erre nincs pénz. Ha pedig önöknek nincs pénzük, akkor miért kell ezt átvenni? Miért van erre szükség? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Most Ipkovich György következik.

DR. IPKOVICH GYÖRGY (MSZP): Annyi mindenesetre látszik, hogy itt nem a vagyronról, a gazdaságról szól elsődlegesen a dolog, hanem hatalmi kérdésekről. Egy: ki fog rendelkezni ezzel a vagyonnal? Kettő: kell-e bíbelődnünk egy önkormányzati testülettel, akit nem én válaszok, hanem a választó választ? Szerintem ezzel átléptünk egy Rubicont, elkezdtük az önkormányzati rendszer felszámolását, legalábbis az igazi értelmének az elvételét.

Turi-Kovács képviselőtársam kérdezi, hogy meg kell-e hozni a szükséges intézkedéseket, ha vannak működésképtelen önkormányzatok. Egyrészt ilyenek is vannak, olyanok is vannak, mert vannak működőképesek és vannak működésképtelenek. A másik kérdés az, hogy ebben az esetben milyen intézkedést hozunk meg. Söpörjük le a megyei önkormányzatokat, mint választott testületeket, vagy inkább nézzük meg, hogy mitől vannak ezek a helyzetek, mitől alakult ki ez a helyzet, amit elnök úr is kérdezett.

Én húszéves tapasztalatból tudom mondani, hogy ezek a helyzetek úgy alakultak ki főszabályként, hogy az állam és a mindenkori kormány nem biztosította a jogszabályban előírt feltételekhez a szükséges forrásokat, ilyen egyszerű. Meghozta, például az oktatási rendszerben, hogy hány fős osztálylétszámok lehetnek, milyen speciális dolgokat kell biztosítani az oktatásból, és egyszerűen nem adta mellé a fejpénzhez a szükséges forrásokat. Az egészségügyben hány nővér legyen egy betegre, hány gondozó a szociális intézményekben, ezeket a szakmai normákat törvényerőre emelte általában a parlament, csak a forrás részét nem biztosította hozzá. Ilyenkor az ember tapogatózott, és esetleg hozzátette saját forrásból; Szombathely városa például több mint 40 százalékot tett hozzá az oktatási rendszerhez saját zsebből, külső forrásokból, de fontosnak tartottuk az oktatási rendszer meglétét.

Összegezve annyit mondanék államtitkár úrnak, hogy súlyos felelősséget vesznek magukra akkor, amikor Európa egyik leghaladóbb és jó példaként elismert önkormányzati rendszerének a felszámolásához kezdenek hozzá. Ez nem aktuálpolitikai kérdés, hanem stratégiai kérdés. Nyilvánvaló, hogy egy rendelkezési jogától megfosztott önkormányzattal kevesebb bíbelődés van, kevesebb macerával lehet átverni egy önkormányzati intézkedést egy ilyen önkormányzaton, de önök a mindenkori további ellenzéket fosztják meg a lehetőségtől, amiket önök vígan élhetnek.

Az elmúlt 8 évet tetszettek emlegetni, de ha megnézzük az önkormányzati fejlesztéseket, nagyrészt erre az időszakra estek, és ezt nemcsak szocialista városokra mondhatnám, hanem a fideszes városokra is mondhatnám, és említhetném Debrecent,

Szolnokot és egyebeket. Ezek a lehetőségek és ezek a források most először a megyei önkormányzati szinten fognak eldugulni, aztán ahogy én látom a folyamatot, sajnos ez a folyamat megy lejjebb is, és én ettől vagyok szomorú. Ez egy történelmi felelősség önökön, hogy ehhez a folyamathoz adják-e a szavazatukat. Én a magam részéről nem adnám, de ez az önök lelkiismereti kérdése. Köszönöm, és várom a választ.

ELNÖK: További hozzászólás? Gaudi-Nagy Tamás, tessék, képviselő úr.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): A vitának ezen végső szakaszában szeretnék csupán egy olyan gondolatot elmondani, hogy hangot adok annak a rendkívül mély felháborodásomnak, amellyel most Steiner Pál illetve a történelmi alkotmányt, ha jól értettem. Tehát én most szeretném a jegyzőkönyv előtt megkérdezni, jól értettem-e azt, hogy ő a történelmi alkotmányra tett rendkívül súlyos, dehonesztáló megjegyzést. Valamilyen ideggyógyászati intézet szintjén hasonlított az ezeréves, alaptörvényben is méltatott történelmi alkotmány vívmányait? Ha ez így van, akkor azzal Steiner Pál kiírta magát a magyar képviselők sorából, úgyhogy kérem, erre adjon egyértelmű választ, így még lehetősége van arra, hogy megkövesse elődeinket, megkövesse azokat az embereket, akik életüket és vérüket áldozták a történelmi alkotmányért. Várom szíves válaszát. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Egy gondolat erejéig, nem ehhez kapcsolódva, de mégis hozzászólnék, úgyhogy Gyüre Csaba alelnök urat megkérem, hogy vegye át az ülés vezetését.

(Az elnöklést dr. Gyüre Csaba, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Megadom a szót elnök úr részére.

DR. SALAMON LÁSZLÓ (KDNP): Már a korábbi hozzászólásomban jeleztem, hogy én nem ismerem közelnézetből az önkormányzatok ügyét, de sok mindent hallunk természetesen, hiszen képviselőként ez is a kötelességünk, hogy legyen nyitott szemünk, nyitott fülünk a problémákra, azokra is, amik nem tartoznak a nagyon szoros szakterületünkbe. Az ellenzéki hozzászólások tekintetében, különösen a szocialista párti hozzászólások tekintetében egyet szeretnék hozzátenni: mivel nem szakterületem az önkormányzat, nem tudom megítélni, hogy ezek a rendelkezések önmagukban, részleteiben mennyire jók, mennyire nem jók, de majd az önkormányzatokkal foglalkozó képviselőtársaim a frakcióban ki fogják alakítani azt a véleményüket, amire oda fogok figyelni.

Egyben azonban egészen biztos vagyok, képviselőtársaim, ehhez a rendszerhez, ami van, nem hatalmi megfontolásokból nyúl hozzá a kormányzat. Annyit én is látok, itt az az alapvető probléma, hogy van egy intézményrendszer, van egy feladatkör, ami elvont, absztrakt értelemben állami feladatkör lenne. Az eddigi rendszer úgy szólt, hogy ezeket a feladatokat átveheti az önkormányzat, a probléma csak az, hogy se az állam nem tud elég pénzt adni rá, se az önkormányzatnak nincs elég pénze rá, és ezek a feladatok nem működnek normálisan, és én egész egyszerűen itt látom a probléma gyökerét.

Egy gazdag országban azt el tudom képzelni, hogy működik egy rendszer, az állam is elhalmozza pénzzel ezeket az intézményeket, az önkormányzatok is, és esetleg az intézmények nem is tudnak mit csinálni, olyan sok pénzüik van. Itt azonban az a probléma, hogy nem tudják kifizetni, csak amit a hírekből hallok, a villanyszámlát, és nincs fűtés. Miért nincs fűtés? Ez nem hatalmi kérdés. Azért nincs fűtés, mert egyfelől a normatív támogatás, másfelől az önkormányzat hozzájárulása zusammen, együtt nem teszi ki a működési költségeket.

Úgy értelmezem a kormány javaslatát, hogy racionálisabban tudja elképzelni, hogyha ez a kettős finanszírozás megszűnik, és úgy értelmezem a kormány javaslatát, hogy ehhez akarja a tulajdoni rendszert igazítani. Ezen folytathatunk szakmai vitát, de én semmiféle plusz információhoz nem jutottam azáltal, hogy az egyik párt azt mondja, hogy itt hatalmi kérdéstről van szó. Abban egészen biztos vagyok, hogy ez teljesen fals közelítése a témának. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Visszaadom az elnöklést elnök úrnak.

(Az elnöklést dr. Salamon László, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm. Steiner Pál képviselő úr kért szót.

DR. STEINER PÁL (MSZP): Igen, a személyes érintettség miatt.

Gaudi képviselőtársam engem teljesen félreértett. Az, hogy egyébként miből írtam ki magam, miből nem, szerintem már az is tragédia, hogy Gaudi képviselőtársam is itt ül, de ez egy magánvélemény. *(Derültség.)* Én az elismerésemet fejeztem ki Gaudi képviselőtársamnak, mert hihetetlen kommunikációs készsége van. Amikor én tanultam ilyesmit, akkor például volt olyan feladatom, hogy két perc alatt egy értelmes történetben össze kellett kapcsolni a C-vitamint és az Északi-sarkot. Én ezt a hihetetlen jó képességét ismertem el Gaudi képviselőtársamnak, hogy nincs olyan előterjesztés, amellyel kapcsolatban összefüggően ő ne tudná valamilyen módon az egyébként általam tanult, kicsit másképp tanult Szent Korona-tant összekapcsolni bármivel, speciel például a megyei önkormányzatok konszolidációja című törvénnyel, amiben kétségkívül benne van a budai pszichiátriai intézet is az egyik mellékletben. De hogyha ezt sértőnek tartja Gaudi képviselőtársam, akkor az tényleg nagy baj, és akkor tényleg kell valamit tenni, mert ez így gond lesz. Tehát szó sincs arról, hogy a Szent Koronát sértegettem, Gaudi képviselőtársamnak fejeztem ki az elismerésemet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Úgy érzem, hogy feszegetjük a napirenden lévő tárgy határait. Staudt Gábor képviselő úré a szó.

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Köszönöm szépen.

Tisztelt Elnök Úr! Mint alkotmányjogászt kérdezem, mert arról volt szó, hogy ön az önkormányzati dolgoknak nem a legjobb szaktekinélve, de az alkotmányjognak annál inkább. Viszont akkor ezt az ellentmondást, mint alkotmányjogász, hogy lehet feloldani, hogy míg a tételes megfogalmazás lehetőségről beszél, addig az indokolás egy oktrojálás lehetőségét vetíti előre. Ez számomra alkotmányjogi kérdés, nem önkormányzati.

ELNÖK: Ha van, aki hozzászól, akkor adjuk meg a lehetőséget. Papcsák Ferenc képviselő úr!

DR. PAPCSÁK FERENC (Fidesz): Nagyon rövid hozzászólás lesz. Arra tennék indítványt, hogy zárjuk le a vitát, mert egy olyan irányt vett, ami nem a tárgyhöz kapcsolódik. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem, hogy van-e még valakinek kérdése, hozzászólása. *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor a vitát lezárom, és megadom a szót először Répássy államtitkár úrnak, majd Szabó Erika államtitkár asszonynak.

Dr. Répássy Róbert államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium) válaszába, reagálása

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Köszönöm a szót, elnök úr. Igyekszem úgy fogalmazni, hogy ne okozzak olyan érzést önökben, hogy további vitát szeretnének folytatni, viszont azért csak kell válaszolnom néhány felvetésre.

Először az alkotmányjogi vonatkozásait igyekszem megválaszolni a vitában felmerült kérdéseknek. Az egyik felvetés, ami itt rendszeresen előfordul, főleg a szocialista képviselők érvelésében, hogy az állami vagyon nem egyenlő a pártállammal. Attól, hogy állami vagyonba kerül például egy önkormányzati vagyontárgy, attól még nem tér vissza a tanácsrendszer, a pártállam különböző emlékeit nem érdemes felidézni. Számos nyugat-európai polgári demokráciának, jóléti államoknak az állami tulajdon egy fontos eszköze a jóléti intézkedések biztosítására; ezt szerettem volna megjegyezni.

A másik megjegyzésem pedig, hogy itt most egy alkotmánymódosítással állunk szemben, az 1949. évi XX. törvényt még utoljára módosítjuk – és ezzel most válaszolok is arra a kérdésre, hogy hányszor akarjuk még módosítani –, gondolom, ez az utolsó módosítás, már időben sem férne bele több módosítás a hatályába. Egyébként lesz még egy törvény, ugyanis az új alaptörvény utolsó rendelkezéseinek egyike megfogalmazza, hogy még egy átmeneti törvényt kell alkotni, amely a jogutódlási és átmeneti kérdéseket elvarrja, de a mostani alkotmánymódosítás és az új alaptörvény rendelkezései között összhang van, és ez egy nagyon fontos, hogy összhang van.

Idéztem már önöknek, csak nem mondtam el pontosan, hogy az új alaptörvény 38. § (1) bekezdése szerint „Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon.” Majd egy mondatral később úgy folytatódik, hogy „A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.” Tehát a nemzeti vagyonról még egy sarkalatos törvénynek kell születnie, és ahogy mondtam, ebben az állami és az önkormányzati vagyon is benne van. Még egy mondat innen: „Nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, a törvényben meghatározott kivételekkel, az értékarányosság követelményeinek figyelembevételével.” Tehát azt mondja az új alaptörvénynek ez a rendelkezése, hogy a nemzeti vagyon átruházása akár a nemzeti vagyon tulajdonosai között is csak törvényben meghatározott célból történhet.

Összefoglalva: szerintem az az alkotmánymódosítás, amelyet benyújtottunk, az egyfajta összhangot teremt az új alaptörvény rendelkezéseivel, igaz, hogy teljesen más fogalomvilágban, mert a nemzeti vagyonról beszél az új alaptörvény, de egyértelmű, hogy itt az állami és az önkormányzati tulajdont kell érteni. Ennyit azokról a vitákról, hogy az alaptörvény-módosításnak vagy alkotmánymódosításnak mi a viszonya az új alaptörvényhez.

A vita elején alelnök úr tett egy megjegyzést arról, hogy az önkormányzatokat alkotó választópolgárok közössége csorbulna ezáltal. Azt szögezzük le, hogy az államot alkotó állampolgárok közössége és az önkormányzatokat alkotó állampolgárok közössége ugyanaz a halmaz, mert nincsenek olyan választók, akik az önkormányzati közösséget alkotják, és ugyanezek a választók esetleg nem alkotnák az államhoz tartozó polgárok közösségét. Magyarul, a megyei önkormányzatok vagyona, mint közösségi vagyon, ugyanannak a közösségnek a vagyona, a magyar állampolgárok közösségének vagyona. Leszámítva azt az apróságot, hogy például az önkormányzati választáson nemcsak magyar állampolgár szavazhat, hanem letelepedett külföldi is szavazhat, de ezt az egyet leszámítva egyébként ugyanaz a közösség.

Tehát nem érzek semmilyen különbséget, és megjegyzem, hogy a szolgáltatást igénybe vevők sem fogják érezni a különbséget, hogy állami kórházba fognak elmenni, vagy egy önkormányzati kórházba, ez ugyanis nem a tulajdonoson múlik, hanem a szolgáltatás színvonalán múlik. Mint ahogyan szerintem a Budapesten élők sem tudják, nem biztos, hogy

mindenki tudja, hogy mikor megy például önkormányzati kórházba, mikor megy állami kórházba, és mikor megy esetleg egyetemi kórházba, például, amikor egy ellátást vesz igénybe. Nem tudják ezeket az itt élők, mert mindenféle tulajdonban vannak ilyen egészségügyi intézmények.

Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Szabó Erika!

Dr. Szabó Erika államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium) válaszadása, reagálása

DR. SZABÓ ERIKA államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Köszönöm szépen, elnök úr, és köszönöm szépen a kérdéseket és a véleményeket is.

Összességében, hogyha röviden szeretnék válaszolni, amit megpróbálok megtenni, akkor azt kérem, főleg a szocialista képviselőktől, hogy egy kicsit szerényebben fogalmazzák meg a gondolataikat, hiszen ez az egész kérdéskör, az egész problémahalmaz, ami miatt most itt ülünk és erről a törvényjavaslatról beszélünk, az az önök kormányzásának idején történt (*Zúgolódás, zaj az MSZP képviselői között.*) politikai döntések...

ELNÖK: Csendet kérek, képviselőtársaim! Figyeljük olyan figyelemmel az államtitkár asszony felszólalását, ahogy ő is figyelt minket, hallgatva a mi felszólalásunkat.

Tessék, parancsoljon!

DR. SZABÓ ERIKA államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Köszönöm szépen, elnök úr.

Tehát politikai döntéseik eredményeként ülünk most itt, a megyei önkormányzat intézményrendszerének ellehetetlenülése okán. Hogyha az önök szándékai mind megvalósultak volna annak idején, akkor most már megyei önkormányzatokról sem beszélhetnénk, hiszen regionális önkormányzatokat akartak létrehozni, a megyei önkormányzatot, mint olyat, megszüntették volna.

Az sem véletlen, hogy nemzeti konzultáció keretében kérdeztük meg az állampolgárokat arról, hogy az egészségügyi intézmények sorsa mi legyen, hiszen hogyha az önök politikája eredményes lett volna, és nem állítja meg ez a kérdés az önök lépéseit, szándékait, akkor már egy sor, most a tárgyban szereplő egészségügyi intézmény már nem lenne önkormányzati tulajdon, már magántulajdon lenne. Emlékezzünk csak vissza a Hospinvest által keltett helyzetre, aminek csak a cég csődje vetett véget, de valójában ez a megoldás, amit önök engedélyeztek, támogattak, az egészségügyi intézmények elherdálását, széthordását és magántulajdonba kerülését okozhatta volna. Tehát elég nagy az a problémacsomag, amelynek kezelése miatt most itt ülünk, alkotmányt és törvényeket módosítunk.

Az önkormányzatok által ellátott feladat egy állam által ellátandó kötelező feladat, amit az állampolgárok részére közszolgáltatásként nyújtani kell. A bevezetőmben elmondtam, hogy ezt a feladatot az állam nem közvetlenül látta el, hanem a megyei, települési önkormányzatokon keresztül látja el a feladatait. Az, hogy ezen a rendszeren keresztül végzi a feladatot, ez egy húsz évvel ezelőtti döntés eredménye, de semmi nem akadályozhatja meg az államot abban, hogy ezt a feladatot a kialakult helyzet okán magához vonja, és új szervezeti rendszeren keresztül lássa el, hogyha így látja jónak, biztonságosabbnak és egységesebbnek a közszolgáltatás ellátását. Itt most erről a kérdéskörről van szó, az önkormányzatok önkormányzatisághoz való jogainak kérdésköre föl sem merül. Az önkormányzati jogokat senki nem kérdőjelezte meg, az ő jogosítványaik változatlanul léteznek, működnek, és éppen azt a nemes feladatot fogják majd január 1-jétől ellátni, amit Lamperth Mónika miniszter asszonynak köszönhetően nem láthattak el, és nem volt beleszólásuk a területfejlesztés

mindenkit érintő kérdésébe. A megyei önkormányzatnak nem volt lehetősége, mert regionális fejlesztési tanácsokat hozott létre a miniszter asszony direkt azért, hogy a fideszes irányítással működő megyei önkormányzatoknak ne legyen lehetőségük ebbe a fontos kérdéskörbe beleszólni.

Most a helyzet alapvetően fog megváltozni, és ennyit a jövőről, hiszen január 1-jétől a megyei önkormányzatok erről a kérdéskörrel fognak gondolkodni, és a fejlesztés nemes feladatát fogják ellátni, ami sokkal könnyebb és kreatívabb feladat lesz a számukra, mint az állam által nem megfelelően finanszírozott, évek alatt több százmilliárd forintos hiányt felhalmozó rendszer további működtetése jelentett volna. A cél tehát az, hogy biztonságosan és egységes rendszerben, egységes szemlélettel és magas színvonalon tudja az állam ellátni az általa kötelezően ellátandó feladatait.

Salamon képviselő úr kérdésére, hogy hogyan volt ez 1950. előtt, milyen tulajdoni formákban látta el az állam a feladatait, és ki tulajdonolta az iskolákat, azt tudom mondani, hogy az iskolák többségében, körülbelül 80 százalékban legalább felekezeti tulajdonban voltak, kisebb részben települési és állami tulajdonban működtek. A kórházak állami tulajdonban működtek 1950. előtt.

Maga az államosítás kifejezés használatával kapcsolatban óva inteném mindezek után az ellenzéki képviselőket, hogy az államosítás kifejezést használják. Akkor kártalanítás nélkül, egyszerű állami döntéssel nyomorították meg az állampolgárok életét a diktatúra idején, most végre jogállamban élünk, és törvények, megállapodások alapján dőlnek el azok a kérdések, amelyeket az állam szeretne megvalósítani.

Gondoljanak bele abba a helyzetbe, hogy ha nincsen megállapodás, miniszterelnök úr nem a közgyűlési elnökökkel vitatja meg elsőként ezt a nagy horderejű kérdést, hanem beállítunk az Országgyűlés elé egy alkotmánymódosítással és egy törvényjavaslattal, anélkül, hogy bármilyen konkrét egyeztetése, előkészítése ennek a folyamatnak megtörtént volna. Az valóban nagyon antidemokratikus lett volna, és abban az esetben lehetne kritikákat megfogalmazni, de ezt a helyzetet éppen az a megállapodás, amit október 3-án miniszterelnök úr, mint választott politikai vezető és a megyei közgyűlési elnökök, mint szintén választott és felelős politikai vezetők kötöttek, éppen ez a megállapodás oldja föl, és semmilyen más sorrend nem lett volna demokratikus, nem lett volna elfogadható. Ezt követte a kormányhatározat, és most itt vagyunk a törvénymódosításoknál.

Már a megállapodás megkötésekor elhangzott, tehát senkiben nem merülhetett föl kétely, hogy a megállapodást törvények fogják megalapozni, és ily módon senki nem eshet abba a hibába, hogy felhatalmazás nélkül dönt vagy vállal kötelezettséget. Egy politikai szándéknyilatkozat, bármennyire is felelős az aláíró személy, nem jelenthet a megyei önkormányzat számára kötelezettségvállalást, ezt majd a törvények elfogadása fogja jelenteni.

Tehát megvádolni, meggyanúsítani, ijesztgetni - sőt adott esetben, tudom konkrétan, feljelentés is történt egy adott megyei közgyűlés ellen -, nagyon-nagyon durva és a jogállam működésével ellentétes lépésnek tartom. Ez kifejezetten a megfélemlítés, ijesztgetés módszerét jelenti, amivel önök folyamatosan éltek a diktatúra idején. De talán már el kellene fogadni végre, hogy demokrácia van, húsz éve demokratikus jogállam van Magyarországon, és nem kellene mindig ijesztgetni és megfélemlíteni azokat, akik adott esetben éppen az önök hibáját szeretnék jogi eszközökkel kijavítani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Dr. Lamperth Mónika: Elnök úr, szeretnék még szólni.)* Lezártam a vitát. *(Dr. Lamperth Mónika: Személyes érintettség okán.)* Személyes érintettség okán, mivel megemlézték a képviselő asszony nevét, szót adok Lamperth Mónikának két percben.

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr.

Csak a jegyzőkönyv számára szeretném ismét megerősíteni, hogy Szabó Erika államtitkár asszony ismét valótlanúságot állított, mert egyfelől a megyei közgyűlési elnökök nem igaz, hogy nem vettek részt a regionális területfejlesztési döntéshozatalban, merthogy ott voltak, ott vannak tagként, törvény alapozta meg ezt a helyzetüket, és én soha nem mondtam olyat, hogy nem vehetnek részt ebben a döntéshozatalban. Azt valóban mondtam, hogy az a rendszer, amit az első Orbán-kormány alatt a Fidesz alakított ki, jelesül, hogy a regionális területfejlesztési tanácsokban állami többséget hozott létre, ezt fönn akarjuk tartani, ugyanis azt megelőzően az önkormányzatoknak volt többsége, és ahol ellenzéki többség volt, ott ellenzéki többségű volt a területfejlesztési tanács. Ebből következik, hogy Szabó Erika ismét hazugságot állított ezzel kapcsolatban. Ez a karaktergyilkosság a fideszes PR-kommunikációnak a része az elmúlt időszakban, de én minden alkalommal el fogom mondani a valóságot. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Meg kell kérdezni az államtitkár asszonyt, hogy személyes érintettség okán nem akar-e szólni, mert önről most azt állították, hogy valótlanul állított. Az időnkbe belefér, ha kívánna szólni. *(Dr. Szabó Erika államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nem kívánok szólni.)* Nem kíván a személyes érintettség okán sem szólni. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

Határozathozatalok következnek, két szavazásra kerül sor. Kérdezem először, hogy ki tartja az alkotmány módosításáról szóló T/4658. számú törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak.

Szavazás előtt még gyorsan rögzítem, hogy Mátrai Mártát Molnár Attila, Zsiga Marcellt Turi-Kovács Béla helyettesíti.

Az igenlő szavazatokat számolom. *(Szavazás.)* 16 igen. Ellene? *(Szavazás.)* Nyolc.

Tehát a bizottság általános vitára alkalmasnak minősítette.

Ugyanez a kérdésem a T/4659. számú törvényjavaslatot illetően is. Az igenlő szavazatokat számolom. *(Szavazás.)* 16 igen. Ellenzavazat? *(Szavazás.)* Nyolc ellenzavazat.

A bizottság általános vitára alkalmasnak minősítette ezt is.

A bizottság kíván-e többségi és kisebbségi előadót állítani? A többségi előadó Vas Imre lesz, a kisebbségi álláspontot meg tudja osztani a két frakció, amelyik részt vett a vitában, így Lamperth Mónika és Staudt Gábor lesz.

Ezzel ennek a napirendnek a végére értünk.

Az egyes büntető vonatkozású törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4657. szám) (Általános vita) (Első helyen kijelölt bizottságként)

Harmadik napirendi pontunk az egyes büntető vonatkozású törvények módosításáról szóló T/4657. számú törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságának megvitatása.

A kormány képviselőjében Répássy Róbert államtitkár úr van jelen. Megadom a szót.

Dr. Répássy Róbert közigazgatási és igazságügyi minisztériumi államtitkár kiegészítése

DR. RÉPÁSSY RÓBERT közigazgatási és igazságügyi minisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót, elnök úr.

Csak röviden szeretném kiegészíteni a törvényjavaslat írásbeli indoklását. A javaslat benyújtásának, illetőleg a törvény megalkotásának indokai az alábbiak: egyrészt a nemzetközi szervezetek ajánlásainak és az európai uniós jogyagnak való megfelelés, másrészt a 2012. január 1-jén hatályba lépő alaptörvény és más jogszabályok, valamint a büntetőjogi tárgyú törvények közötti összhang megteremtése, harmadrészt eleget kíván tenni a törvényjavaslat a 104/2009. AB-határozatból fakadó jogalkotási kötelezettségnek, valamint a negyedik érvünk a

gyakorlatban felmerülő jogalkalmazási tapasztalatok figyelembevétele és egyes problémák orvoslása.

A törvényjavaslat 22 főbb módosítást tartalmaz, tehát 22 pontban tudnám összefoglalni. Ezeket nem fogom most felsorolni, mert ez már a részletes vita tárgyát jelentené, de néhány jelentősebb módosítást szeretnék ismertetni.

Egyrészt az alaptörvénnyel való összhang miatt szükséges a fogva tartottak választójogának új szabályozása. Az új alaptörvény azt írja elő, hogy annak nincsen választójoga, aki bíróság megfosztott a választójogától. A jelenlegi hatályos szabályok szerint annak sincs választójoga, aki egyszerűen csak a szabadságvesztés büntetését tölti, de a bíróság nem rendelkezett a választójogtól való megfosztásáról. A mi javaslatunk az, hogy a közügyektől való eltiltás legyen az a bírói döntés, amellyel megfosztanak valakit a választójogától. Tehát önmagában a szabadságvesztés ezt még nem indokolja, a bíróság minden esetben majd a közügyektől eltiltás során dönt arról, hogy megfosztja-e a választójogától. Ez áll összhangban egyébként az Európai Bíróság vonatkozó ítéleteivel.

A katonai ügyészségek 2012. január 1-jétől történő megszüntetése következtében a katonai büntetőeljárásban az ügyészség hatáskörére és illetékességére vonatkozó szabályokat módosítani kell, tehát ilyen összefüggései is vannak a törvényjavaslatnak. De ide tartozik például a költségvetési csalást beiktató törvényekkel való összhang megteremtése is, továbbá annak egyértelmű kimondása, hogy az elítéltek munkavégzési kötelezettség terheli, valamint annak rögzítése, hogy kiket nem terhel munkavégzési kötelezettség; ez nagyon fontos része a javaslatnak.

Az ellenszolgáltatás fejében tett, nyilatkozattételre irányuló szerződésnek a jogszabályba ütközés miatti semmissé nyilvánítása is ide tartozik, tehát az a probléma, amikor egyes elkövetők a bűncselekményük révén gazdagoknak azáltal, hogy a nyilatkozatukat árulják. Erre az elmúlt időben sok példa volt. Megítélésünk szerint ez a magatartás közérdek védelmében korlátozandó, a közérdek védelme indokolja, hogy a jó erkölcsbe ütközés kimondása történjen meg.

Még egy dologról szeretnék beszélni, mert ezt a nyilvánosság előtt sok kritika érte, a tanú érdekében történő védő kizárásával kapcsolatos kérdés. Szeretném leszögezni, hogy ez az intézmény 2003. július 1-je óta van, tehát a büntető-eljárási jogunk addig nem is ismerte, hogy a tanú érdekében védő járhat el, egyszerűen azon megfontolásból, hogy a tanúnak igazmondási kötelezettsége van, tehát itt a védő jogai legfeljebb arra korlátozódhatnak, hogy erre az igazmondási kötelezettségre figyelmezteti a saját ügyfelét. Márpedig ezt megteszik a hatóságok, tehát a tanú érdekében eljáró védő intézménye egy teljes anakronizmus, amit még a szocialista-szabad demokrata kormányok igazságügy-miniszterei - gondolom, megfelelő ügyvédi lobbis hatására - építették be ebbe a törvénybe. Semmi értelme nincsen ennek az intézkedésnek.

Arra hivatkoznak azok, akik támogatják ezt az intézkedést, hogy egy tanúból később gyanúsított lehet, és ezért akarják, hogy a tanú mellett ügyvéd járhasson el. Először is szögezzük le, hogy az nem egy tipikus büntető-eljárási esemény, hogy a tanúból gyanúsított lesz. Miért nem? Azért nem, mert a tanúk többségéből nem lesz gyanúsított. *(Zaj, közbeszólások az ellenzéki oldalról.)*

ELNÖK: Figyelmet kérek! Mindenki hozzászólhat majd, de most államtitkár úr a szó.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT közigazgatási és igazságügyi minisztériumi államtitkár: Én tudom, hogy nagyon sok védőügyvéd ül itt, de most gondoljanak azokra a tanúkra, akik nem az önök ügyfelei, hanem akiket a hatóságok bizonyítási eszközként kívánnak bevonni az eljárásba. Nyilván nem arról a tanúról beszélek, aki önmagára egyébként nem köteles terhelő

vallomást tenni. Minden tanút garanciálisan kioktatnak arról, hogy nem köteles önmagára terhelő vallomást tenni, tehát az önvádra kötelezés tilalma alapvető szabálya a büntetőeljárásnak.

Én nem vitatom, hogy néha praktikus okokból örül egy későbbi gyanúsított, ha elmege vele egy védő a tanúi kihallgatására, de szögezzük le, hogy ez nem egy tipikus magatartás. (*Zaj, derűltség az MSZP-s képviselők között.*) A tanúk nagy többségéből nem lesz gyanúsított, állítom továbbra is, bármennyire is viccesnek találják ezt a kijelentést. Például a sértett tanúnak megvan a lehetősége arra, hogy mint sértetti képviselő, ügyvéd kapcsolódjon be, jogi képviselője legyen. A sértett jogait továbbra is védi a büntetőeljárás, a sértett is tanú, a tanúk egy fajtája, bizonyos értelemben koronatanú, és neki lehet jogi képviselője. Ugyanígy az érdekelt tanúknak sincs szükséges jogi képviselője, az érdektelen tanúk védelmét is számos tanúvédelmi szabály biztosítja.

Összefoglalva, tehát ez az intézmény, amelyet mi most javasolunk a kiemelt ügyekben megszüntetni, de én megfontolandónak tartom, hogy állítsuk vissza a 2003. július 1-je előtti büntető-eljárás törvény szabályait, mely szerint a tanú érdekében nem járhat el jogi képviselő. Tehát szerintem teljesen felesleges a kiemelt ügyekre korlátozni, mert még az a látszat lenne, amelyet majd a vitában nyilván el fognak mondani, hogy a kiemelt ügyekben akarjuk korlátozni a védelemhez való jogot. Szó sincs róla, a tanúnak nincsen joga a védelemhez, ez egy butaság, és aki ezt állítja, az büntető-eljárás nonszenszt állít. A tanú vallomástétele, mint tudjuk, alkotmányos kötelezettség, ráadásul igazmondási kötelezettsége van, a büntetőjog kifejezetten bünteti a hamis tanúzást, és ezáltal védi az igazmondását a tanúnak. Összefoglalva, tehát semmi szükség a tanú érdekében eljáró védőre. Azt számítsuk le, hogy néhány ügyben a védőügyvédek jelentős része örülne annak, ha már a tanúkihallgatáson is ott lenne, ezt a részét számítsuk le, mert ilyen paranoiából nem érdemes eljárás törvényeket alkotni. A tipikus tanúból nem lesz gyanúsított, a tipikus tanú vagy sértett vagy érdektelen tanú.

Tehát javaslom, hogy a tisztelt bizottság támogassa a törvényjavaslat általános vitára bocsátását.

Kérdések, észrevételek

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megnyitom a hozzászólások lehetőségét. Gaudi-Nagy Tamás képviselő urat láttam először jelentkezni, majd utána Bárándy képviselő úr következik. Tessék, képviselő úr, láttam, hogy ön jelentkezett először.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelt Államtitkár Úr! Először azzal kezdeném, amit mindig elmondunk a Jobbik-frakció részéről a büntetőpolitikával kapcsolatban, hogy mi támogatjuk a rend alapú társadalmat; a tegnapi, hajléktalanokról szóló vitában kihangsúlyoztuk, hogy az emberközpontú rendet támogatjuk. A büntetőjog, büntetőeljárás-jog, büntetés-végrehajtási jog tekintetében ennek úgy kell érvényesülnie szerintünk, hogy alapvetően az eljárási garanciák, jogállami garanciák, elvek érvényesítését egyidejűleg kell figyelembe venni amellest, hogy a büntetőpolitika eszközeivel fel kell lépni olyan bűnözési formákkal szemben, amelyek sértik Magyarország társadalmi rendjét, és polgárok millióinak életét keserítik meg.

Gyakran kapjuk azt a kritikát - tegnap is kaptunk ilyen kritikát, csak emlékeztetném a képviselőtársakat arra -, hogy a Jobbik minden nap benyújt több Btk.-módosítást, és hogy ez milyen szörnyű dolog; ha jól emlékszem, Varga István képviselőtársam mondta ezt a kritikát. A kormány részéről most azt látjuk, hogy ők is viszonylag gyakran teszik ezt, ezért az a kérésem, hogy több ilyen kritikát hadd ne kapjunk ezen a téren, mert igenis ma Magyarországon súlyos közbiztonsági válsághelyzet van, nagyon komolyan hézagosak a büntető-eljárás, büntetés-végrehajtási jogok rendszerei, sértik a nemzetközi egyezményekben

vállaltakat, éppen ezért igenis helye van. Egy jó jogalkotó arról ismerszik meg, hogy az életviszonyok változása mentén próbál reagálni az eseményekre szabályozással.

Viszont fel kell tenni azt a kérdést, és egy ellenzéki párt részéről azt gondolom, vannak előterjesztések arra, hogy például a büntethetőségi korhatárt szállítsuk le 12 évre - ez egy reakció a nádudvari véres, brutális bűncselekményre -, de a kormány részéről most már sokadszor kapjuk a büntető-eljárási vagy büntető tárgyú törvénymódosítási csomagot. Szerintem az idén ez már legalább a 2. vagy 3., de ebben talán Bárándy Gergely képviselőtársam majd pontosabb adatot tud mondani. Egy a lényeg, hogy ennek kapcsán egy kicsit álljunk meg egy szóra, hiszen egy salátatörvény, amely a Btk., büntetés-végrehajtási törvény, büntető-eljárási törvény pontosítását végzi el többek között, és fel kell tenni a kérdést, hogyan áll egyáltalán a büntető anyagi-jogi kodifikáció.

Államtitkár úr sok-sok vitában azt mondta, amikor nagyon sok előterjesztésünket lesöpörték az asztalról, hogy esetleg majd beépül ez a javaslatunk a Btk. készülő koncepciójába, amelyről egyelőre csak híreket hallunk mi az államtitkár úrtól. Néha hozza a híreket, megnyugtat minket, hogy készül, zajlik a kodifikáció, de nem tudjuk, hogy mi van ezzel. Azért annyit mindenképpen mondjunk el, hogy közel 20 éve van folyamatban a Btk. kodifikációja, teljes körű megújítása, és valahol tényleg tarthatatlan, hogy 1978-as jogszabály, amelyik persze már szinte több tucatszor módosításra került, de mégis döbbenetes, hogy egy ilyen életviszonyok közé került országnak, mint Magyarország most már valóban mind az anyagi-jogi, mind az általános, mind a különös rész tekintetében egy teljesen megújult, a kor követelményeinek megfelelő büntetőjogi kódexszel kellene rendelkeznie. Ez nem egy rövid munka, nyilván a Csemeghy-kódex sem egy perc alatt készült el annak idején, de nagyon szívesen venném azt, államtitkár úr, ezen törvényjavaslat kapcsán, ha adna egy rövid tájékoztatást. *(Dr. Répássy Róbert beszélget.)* Remélem hallja, amit most mondok, de nem úgy tűnik, hogy figyel rá, ezért ezt most én megvárom. *(Dr. Répássy Róbert: Elnézést kérek, csak egyeztetünk.)*

Azt szerettem volna megkérdezni, illetve kérni, hogy a büntetőjogi kodifikációs munkálatok állásáról kérek egy tájékoztatást államtitkár úrtól ezen törvényjavaslat kapcsán. Annak ellenére, hogy mi nagyon sok elemét tudjuk támogatni ennek a törvényjavaslatnak - lehet, hogy ezzel kellett volna kezdenem, és akkor máris lelkesebben figyel államtitkár úr -, valóban sok eleme van ennek a törvényjavaslatnak, ami támogatható, sőt vannak olyan javaslatok, amelyek kifejezetten a Jobbik Magyarországért Mozgalom korábbi, lesöpört javaslatait tartalmazzák vagy elevenítik föl. Mindenképpen szeretnénk választ kapni arra, és jöjjön létre egy egységes mű, ami persze soha nem lesz végleges, tudjuk, de nagyon szeretnénk tudni, hogy áll ez a büntetőjogi kodifikáció. A toldozás-foltozás, állandó módosítgatás minden jogalkalmazó számára rendkívül nehezé teszi az életet.

Itt van a büntetés-végrehajtási törvényerejű rendelet is, egy 1979-es törvény erejű rendelet szabályozza ma a magyar emberek, bármilyen Magyarországon elítelt vagy előzetesbe került ember szabadságelvonásának szabályrendszerét. Nagyjából ezzel el is mondtuk a lényegét a dolgoknak, és ez tükröződik is, hogy egy '79-es törvényerejű rendelet szabályozza a büntetés-végrehajtást, ez abszolút a gyakorlatban is kézzel fogható, és itt is nagyon radikális változás kell. A mai napig ez a törvényerejű rendelet elfogadhatatlan, hogy hatályos szabályként jelenik meg. Ebbe most több módosítás kerül bele, amelyek viszont civilizáltabb, korrektebb irányba viszik az eseményeket, a szabályozást, de összességében általános kritikaként, felvetésként ezt mindenképpen el kellett mondjam.

A törvényjavaslat szerintünk általános vitára döntő többségében alkalmas elemeket tartalmaz, ezért tudjuk támogatni ezen elemeket, azonban vannak olyan elemei, amelyek viszont elfogadhatatlanok, és ezért most az általános vitára alkalmasság kapcsán legfeljebb egy tartózkodással tudunk élni, mert a garanciális szabályokat sértő elemek viszont lerontják a javaslat pozitív részeit. Hosszan nem mennék bele, már így is hosszabb volt, amit elmondtam,

de egy-két elemet kiemelnék a jó, a támogatható elemek közül, és egy-két elemet említenék a kifejezetten rossz és megváltoztatandó elemek közül.

Kezdem a jóval, hogy a jó híreket mondjam először. A törvényjavaslat 2. §-a a büntethetőség elévülésével kapcsolatban tesz egy nagyon pontos kiegészítést, hogy a büntetési tétel felső határának megfelelő idő egyéb bűncselekmény esetében legalább 3 év, ez volt az általános szabály, és most bejön egy lehetőség, hogy ha a törvény másként nem rendelkezik, és a vesztegetés kapcsán a törvényjavaslat hosszabb elévülési időt határoz meg. Ezt el tudjuk fogadni.

El tudjuk fogadni azt is a 3. szakaszban, hogy az emberölés súlyosabban minősülő esetei közé időközben bekerült egy szabályozás, amit majd be kell emelni, mert egy szükséges jogtechnikai, dogmatikai pontosítás.

Nagyon fontos szabályozás, valóban üdvözlendő, hogy az enyhébb fokozatba kerülés feltételrendszere megváltozik. Eddig elég volt a jó magaviselet lényegében ahhoz, hogy valaki enyhébb fokozatba kerüljön, most már a módosítás több eleme utal arra, hogy a társadalomba történő beilleszkedésre tett erőfeszítés is kell. Ez egy nagyon-nagyon fontos elem, és teljesen egyezik a mi filozófiánkkal, büntetőpolitikai elképzeléseinkkel. Hogy ez konkrétan hogyan fog átalakulni, milyen intézményrendszer tudja majd ezt a büntetés-végrehajtási intézményekben elősegíteni, az már nagy kérdés, mert mint tudjuk, a nevelők intézményrendszere meglehetősen leterhelt, alulmotiváltak, alulfizettek, igazából nincs jól működő gyakorlat arra, hogy a tisztességes életre felkészítsék az elítélteket, márpedig ez lenne az egyik legfontosabb feladata a büntetés-végrehajtásnak.

Vannak új tényállási elemek is, amelyek közül sokat tudunk üdvözölni. Például ilyen a harmadik országbeli állampolgár jogellenes foglalkoztatása törvényi tényállás, itt van a javaslat 9. szakasza, ami egy korábbi jobbikos módosító javaslat, a kormánytöbbség által elutasított javaslatnak a beemelését jelenti a közfeladatot ellátó pedagógus, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott, a gyermekek védelméről, a gyámügyi igazgatásról szóló törvény értelmében a közfeladatot ellátó személyek terhére elkövetett erőszak jellegű cselekmény. Tehát magasabb büntetési tétellel, alapesetben 1-5 évig terjedő tétellel lesz büntetve így a pedagógusok és a gyámhivatali dolgozók terhére elkövetett cselekmény, mert sajnos ezek a cselekmények eléggé elszaporodtak és nem sikerült ezeket visszaszorítani.

Sok egyéb elem van még, ilyen például a befolyásvásárlás, amit szintén tudunk támogatni a javaslat 11. szakaszában, amely most már végre egyértelmű, a befolyásvásárlói szándékozó aktív magatartását minősíti. Eddig bizonytalan volt a bírói gyakorlat hosszú ideig, és most is sui generis bűncselekménnyé minősítik, és ez szintén támogatható.

Néhányat mondanék a nem támogatható elemek közül is. Mindjárt a javaslat első szakaszában Ptk.-módosítás ilyen, a jogellenes elítelt sajtónyilatkozatai ellenében nem kaphatna ellenértéket. Ezt nem tudom kezelni, hova tenni ezt a javaslatot. Van ennek valóban a társadalom lelkiismeretét nyugtató jellege, hatása, hogy nehogy a bankrablók jól éljenek, mint a whiskys rabló, mi meg éhezünk, és próbálják oldani ezt a hangulatot, de ez egyszerűen súlyosan alkotmányellenes rendelkezés. Gyakorlatilag a véleménynyilvánítási szabadságot, a szerződéskötést, a vállalkozás szabadságát sérti, a szerzői jogi tevékenység folytatását sérti, mert ha valaki elítéltté válik jogerősen bármilyen ügyben - tegyük fel egy közúti baleset okozása miatt -, és a bűncselekménnyel kapcsolatban nyilatkozatot tenni, és valamely médiaszerv azt mondja, hogy számára ez megér annyit, hogy ezért az információért ellenértéket adnak, akkor miért kellene a jogerősen elítéltet - az egyébként nem jogerősen elítélte más emberekhez képest - hátrányos helyzetbe hozni. Ez a büntetett előlethez fűződő hátrány kiterjesztése. A Btk.-ba be kell írni, hogy a büntetett előlethez fűződő hátrányok körében van egy olyan eleme a jogerős elítélésnek, hogy nem kérhető, nem kapható vagyoni előny egy jogerős elítélttel szemben.

Mielőtt elhangoznának azok a kritikák, hogy most megrendült a világ, mert az ellenpárti Jobbik micsoda szörnyű módon elárulta elveit, amit most a kormánynak kell megvédenie velük szemben, erre azt kell mondanom, hogy én most jogvédőként foglalom egyéni álláspontot, és ez egyszerűen nem fér bele, azt gondolom, abba a rendszerbe, amelyet én legalábbis jónak tartanék, mely szerint lehet, hogy valakik elkövetnek bűnököt, és ezért megkapják a büntetésüket, de hogy ennek a Btk.-ban szabályozott büntetéseken kívül egyéb más büntetési következményei is legyenek - például ilyen polgári jogi következményei -, azt nem tartom jónak, elfogadhatónak.

A javaslat 16. §-ában elég erőteljesen szigorítják a számviteli fegyelem megsértésének tényállását. Eddig ez vétség volt, 1-3 évig terjedő büntetéssel fenyegetett cselekmény volt annak, aki a bizonylati rendet megsérti, és ezzel a vagyoni helyzet áttekintését megghiúsítja. Most kibővül újabb törvényi tényállási elemekkel, ráadásul nagyon erőteljesen megszigorodik a büntett, és 5 évig terjedő szabadvesztéssel fenyegetett. Itt gondoljunk a kis magyar kényszervállalkozókra, mert a magyar egyéni vállalkozások, kisvállalkozások döntő többsége kényszervállalkozó a mai napig, akik nem jó kedvükből, hanem kényszerből lettek egyrészt vállalkozók, és kényszerből kénytelenek, pontosan a múltbeli és jelenlegi hibás gazdaságpolitika és adópolitika miatt adott esetben nem a becsület útján járni, mert ha ezt tennék, gyakorlatilag tönkremennének, és nem tudnának embereket foglalkoztatni, nem tudnának GDP-t termelni, amelyre olyannyit hivatkoznak, mint üdvözítő körülményre. Ezt nagyon át kell gondolni, hogy milyen feltételekkel büntetik. Ugyanez volt a tegnapi parlamenti vitában a hajléktalanokkal kapcsolatban, hogy előtte meg kellene teremtenünk a hajléktalanok számára a szállásférőhelyek rendszerét, és utána kellene őket büntetni. Itt is úgy érzem, hogy a kényszervállalkozó magyar vállalkozók ötéves börtönbüntetéssel történő fenyegetése anélkül, hogy közben nincsen az adópolitikában radikális változás a javukra, nem fogadható el.

Végül egy utolsó elem a javaslat 70. §-ában foglalt elem, ami a kiemelt ügyekben visszahozza az egyszer már napirendről levett két kifogásolható javaslatot, a poligráfos vizsgálatot a tanúk esetében, illetőleg az ügyész megtilthatja a tanú jogi segítőjeként eljáró ügyvéd jelenlétét. Itt semmilyen egyéb feltétel nem szerepel, ez a megoldás abszolút elfogadhatatlan, ezt már elmondtuk a korábbi törvényjavaslat kapcsán is, ellentétben állnak a büntető-eljárási alapelvekkel, amelyekben a védelemhez fűződő jog, illetőleg az ártatlanság védelme fennáll, és ezt a strasbourgi bíróság által felügyelt Európai Emberi Jogi Egyezmény megfelelő értelmezése, 6. cikke a védelemhez fűző jog helyes értelmezése is szerintem kizárja, tiltja, hogy a tanú jogi segítőjeként eljáró ügyvéd ne lehessen jelen.

Államtitkár úr mondja, hogy itt tulajdonképpen csak arról van szó, hogy nem az ügyvéd mondja el, hogy megtagadható a vallomástétel, illetve igazmondás terheli a tanút, de az élet nem így működik. Nem tudom, hogy államtitkár úr volt-e már tanú büntetőügyben, vagy biztosan vett már részt védőként, tanú jogi segítőjeként büntetőügyben, és tudjuk, hogy ez a gyakorlatban úgy működik, hogy teljesen más a klímája egy olyan kihallgatásnak, ahol nincs ott a jogi képviselő. Nekem is van most ilyen ügyben, én is eljárók éppen ilyen ügyben. A nyomozó hatóság embere van ott, aki úgy érzi, hogy egy korlátlan hatalommal rendelkező személy - főszabályt mondok, de persze vannak pozitív kivételek -, és ott olyan nyomásgyakorlást, testbeszédet, kiszólásokat tud alkalmazni és alkalmaz is, amelyek mind arról szólnak, hogy presszionálják ezt a tanút, megijesszék, félelembe kergessék és kipakoljon.

Gyakorlatilag erről szól a történet, hogy mindenképpen olyan helyzetbe hozzák a tanút, ha nincs a tanút segítő jogi képviselő, aki nemcsak azt mondhatja el az elején, hogy milyen feltételekkel tehet vallomást, hanem amikor például hatodszorra mondja el a rendőr, hogy vallja már be, hogy maga is ott volt és közreműködött a bűncselekményben, akkor elmondhatja az ügyvéd ebben az esetben, hogy ő most már nem köteles választ adni erre a

kérdésre, mert meg nem engedett befolyásolás hatása alá kerül. Előfordul az is, hogy a végén, a jegyzőkönyv kapcsán igenis ragaszkodhat a tanú ahhoz, hogy ha nem helyesen szövegezik nyilatkozatát a jegyzőkönyvbe, akkor addig ragaszkodhat ahhoz, hogy kerüljön bele a jegyzőkönyvbe a helyes szöveg, amíg el nem végzi azt a hatóság képviselője. Ott szoktak általában elbukni a tanúvallomások, hogy a nyomozó hatóság teljesen jegyzőkönyvezi a vallomást, mint ahogy azt a gyakorlatban megteszik. Ha nincs ott az ügyvéd, akkor korlátlan terepe nyílik a nyomozó hatóságnak erre, és egy olyan frakció képviselőjében mondom, amely egy rendpárti, és szeretné a társadalmat megvédeni a bűnözéstől, de ugyanakkor a másik oldalon cseppet sem tudunk abból, hogy azt az egyensúlyt megtaláljuk, hogy az alapvető eljárási jogok, állampolgári jogok érvényesüljenek az eljárásokban, a büntetőeljárásokban.

Ezek előrebocsátásával fogunk majd később a törvényjavaslat kapcsán álláspontot kifejteni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, és köszönöm a megjegyzést is. Azzal a véleményében osztozom, hogy igyekezzünk lényegre törően és tömören fogalmazni. Bárándy Gergely képviselő úr a szó.

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Amit fölvetett, és amit Turi-Kovács képviselőtársam fölvetett, tegnap már egy éjszakába nyúló vitán szintén beszéltünk róla, akkor is elmondtam, és most is elmondom, hogy én úgy gondolom, hogy az általános vitához a törvényjavaslat társadalmi környezetének elemzése, a törvényjavaslat előzményeinek és lehetséges következményeinek a szóba hozatala ugyanúgy hozzátartozik, mint az egyes paragrafusok értékelése. Viszont ezekből a keretből én nem kívánok kilépni.

Kezdeném azzal, mert Gaudi képviselőtársam azt hiszem, nagyjából ezzel indította a felszólalását, hozzászólását, hogy talán én meg tudom mondani, hogy hány ilyen volt az elmúlt időszakban. Való igaz, hiszen írok erről én egy tanulmányt, és így kapcsolatba kerültem közelebbről is ezekkel a jogszabályokkal. Ez a harmadik ilyen átfogó, büntetőeljárás-jogot is érintő módosítás, amelyik gyakorlatilag - és itt érdemít szeretnék hozzátenni - egy fonálra fűzhető fel, ami a hozzáállását illeti a jogalkotónak, az előterjesztőnek, a valódi, és egy esetben - ideértve az ügyészséget - a tényleges előterjesztő szándékait.

Ez a javaslat azt gondolom, két részre osztható, és itt nem az egyes módosítandó törvények vonatkozásában, hanem az előterjesztés motivációját tekintetbe véve. Az egyik, ami nemzetközi egyezmények és nemzetközi fórumok által, főleg, ha jól emlékszem a strasbourgi Emberi Jogi Bíróság által meghozott döntések nyomán kívánja módosítani a büntetőeljárás-jogot, büntető törvénykönyvet és egyéb büntetőjogi tárgyú törvényeket a kormány. A másik része ennek a javaslatnak, amit nem a nemzetközi egyezmények és döntések alapján, hanem csak úgy saját magától kíván a kormány módosítani.

Jól látszik, tisztelt képviselőtársaim, hogy ez a két rész két teljesen ellentétes szemléletet tükröz. Míg az első része, az általam elsőként említett rendelkezések valóban mutatják az európai büntetőjogi fejlődés irányát, valóban a javaslat által is tartalmazott módon, kiérlelt és valós érveket sorakoztatnak fel az egyes módosítások mellett, addig a másik rész kifejezetten ultrakonzervatív és retrográd büntetőpolitikai szemléletet tükröz.

Megemlítem azt is, ez nem azt jelenti, hogy az általam elsőként említett rendelkezések között, tehát amit a nemzetközi jogszabályok és döntések motiváltak, ne lenne olyan rendelkezés, ami - mondjuk így - szigorító hatású. Ebben egyaránt megtalálhatóak szigorító hatású, enyhítő hatást hordozó és pontosító jellegű módosítások is, csak - ellentétben a másik részben foglalt rendelkezésekkel - ezeknek van elvi alapja, a másikkal meg nem nagyon találkozik ilyet.

Azt a szemléletet tükrözi, amivel nagyjából egyet tudunk érteni - tehát az elsővel kapcsolatban alapvetően egyetértünk -, az abban foglalt módosítások túlnyomó többségével egyet tudunk érteni, például ilyet említett államtitkár úr, amelyik az elítéltek választójogával függ össze, de említhetnék még más ilyen rendelkezést is. A másik rész azonban azt a szemléletet tükrözi továbbra is, mint az előző két büntetőeljárás-jogot is módosító törvénycsomag, miszerint az ügyészi jogköröket megnöveli, a védői és terhelti jogokat pedig csökkenti. Beleillik ez egyébként az általános kormányzati politikába, amelyik nagyjából úgy foglalható ebben a körben össze, hogy egyre kiszolgáltatottabbá teszi az állampolgárokat az élet minden területén az állammal szemben.

Látszik az is, hogy oka ennek a jelenségnek az, hogy amit tegnap már említettem, és kisebb szóváltás is kialakult köztem és Vas Imre képviselőtársam között, hogy a kormányfőnek stratégiai partnerévé vált a Legfőbb Ügyészség. A Legfőbb Ügyészség vezetőjének pozícióját megerősítették, és látható, most a harmadik büntető-eljárás törvény kapcsán, és egyébként az új ügyészségi törvény kapcsán is meg a régi ügyészséget érintő törvénycsomag kapcsán is, hogy a jogkörét is folyamatosan bővíti, a státusa biztosabb alapokra helyezése mellett. Ezzel természetesen eléri azt, hogy az ügyészség a demokratikus működés látszatát keltve egyre hatékonyabban tudja a kormányzati érdekeket szolgálni. Ez természetesen csak az egyik motivációja ennek az iránynak, amit ez a javaslat is képvisel.

Nézzünk egy-két konkrét rendelkezést ebből! Van, ami összevág, van, ami nem vág össze azokkal, amiket Gaudi képviselőtársam felsorolt. Azt gondolom, ha csak egy párat említünk, akkor az általam elmondott irány világosan látszik. Visszaemeli az elzárás lehetőségét az ügyvédekkel szemben, ami március 1-jével, éppen az önök által beterjesztett törvényjavaslat alapján megszűnt.

Az előzetes letartóztatásról és az őrizetbe vételről szóló határozatot elegendő egy eljárásban, egy döntéssel elbírálni, holott önök is pontosan tudják, tisztelt államtitkár úr, hogy másra vonatkozik a panasz és másra az előzetes letartóztatással kapcsolatban megfogalmazott elutasítást kérő álláspont. Míg a panasz a határozat jogszerűségét támadja, addig az előzetes letartóztatásról való döntés pedig annak indokoltságáról dönt. A kettő nem ugyanaz, és én úgy gondolom, megint csak ügyészi jogkört tágít, és terhelti jogot szűkít az a rendelkezés, amikor ezt a kettőt önök össze kívánják vonni.

Az 56-57. szakaszban önök szintén a panaszjogot kívánják szűkíteni. De elérkezhetünk a 70. szakaszig, és ennél részletesebben nem fogom elemezni, de ha ezt a logikai menetet önök tévesnek tartják, akkor nyilván fölvonultatnak majd olyan szakaszokat, amelyek cáfolják az általam elmondottakat. A 70. szakaszban lévő rendelkezések a legszebbek, erről beszélt talán legbővebben államtitkár úr is, megelőlegezve a mi lehetséges kritikánkat, és erről a szakaszról beszélt Gaudi képviselőtársam is, már beváltva az ön feltételezését, és ezt a feltételezést én tovább erősítem, mert valóban, az egyik legkomolyabb kritikát ezzel kapcsolatban kívánom elmondani.

Kezdem onnan, államtitkár úr, hogy mit tartalmaz az indokolása ennek a javaslatnak. Idézek négy sort: „A javaslat kiemelt jelentőségű ügyekben - most az ön szavaiból elmondva tudjuk azt, hogy ezt módosító javaslattal nemcsak erre az ügykörre kívánják majd leszűkíteni, hanem általánossá tenni - megkívánja akadályozni azt, hogy a tanú érdekében eljáró ügyvéd, aki ez esetben valójában - és itt a lényege a mondandónak - nem a tanú érdekeit tartja szem előtt, és esetleg csak formailag jár el az ő megbízásából, azért vegyen részt a kihallgatáson, hogy értesüljön a tanúvallomás tartalmáról és arról tájékoztatni tudja a terheltet vagy más olyan személyt, akinek ez érdekében áll.”

Tisztelt Államtitkár Úr! Ezzel gyakorlatilag az ügyvédi karról kiállítják azt a véleményt, hogy önök szerint ez a társaság hivatásos bűnpártoló. Ezt mondja. Ez méltó folytatása annak a felszólalásnak, amikor Lázár János, az önök frakcióvezetője nagyjából úgy fogalmazott, hogy el kell döntenie, hogy a bűnözőket pártoló, pénzt kapó védőügyvédek

pártján állnak-e, vagy az igazságszolgáltatás és az állami büntetőhatalom pártján. Én azt gondolom, ezt a szembeállítást jelzi az itt leírt indokolás. (*Dr. Répássy Róbert nevet a mellette helyet foglaló kormánytisztviselővel.*) Bármennyire is viccesnek találja ezt államtitkár úr, és ami ennél szomorúbb, az a köztisztviselő, aki államtitkár úr mellett itt ül, és a politikai véleménynyilvánítása a jogszabály szerint tilos, márpedig hogyha hozzászólók ehhez, és ezen nevet, akkor ez annak minősül; de ez csak egy mellékes megjegyzés, valójában nem tartalmi.

Bármennyire is viccesnek találják, ez attól még így van, és az a probléma ezzel, hogy bár én mondhatom ezt elfogult ellenzéki képviselőként, tisztelt államtitkár úr, de a probléma az, hogy a szakma teljes spektrumának ez az álláspontja. Nem talál ma a magyar büntetőjogi szakmában olyan embert, aki az elmúlt hét törvénymódosításról pozitív értelemben nyilatkozott volna. Ha igen, mutasson nekem egyet. Én nem találtam egyet sem. Több konferencián voltam, ahol mindenki egységesen, legyen az a szakma bármely képviselője, vagy a tudomány képviselője, elítélő mondatokat tudott csak mondani, egy pozitívát nem halottam. Ugyanezt a szemléletet tükrözi és viszi tovább ez a javaslat.

Államtitkár úr azt mondja, hogy teljes anakronizmus ez a szabály, 2003-tól van a törvényben, előtte nem volt, tehát akkor továbbra sem szükséges, hogy benne legyen. Ez önmagában érdekes, mert ha anakronizmus lenne - a 2003-as törvénymódosítási javaslatra ezt a kifejezést használni meglehetősen érdekes -, de ez valóban nem a lényege a dolognak. A lényege az, hogy létezik olyan, olyan büntetőjogi fejlődés, sőt a büntetőjogi szemléletnek is létezik fejlődési iránya. Szent László korában sem volt ez benne a törvényekben, ez kétségtelenül igaz, sőt még a '80-as és a '90-es években sem, de 2003-ban eljutott a büntetőjog-tudomány oda, hogy ez belekerült a Btk.-ba. Az tehát, hogy valami korábban nem volt része a büntető törvénykönyvnek, az még nem érv arra, hogy amikor beletették, most miért kell kivenni. Ezt a gondolatmenetet én meglehetősen érdekesnek tartom, ráadásul még elfogadhatatlannak, sőt értékelhetetlennek tartom.

Mi ennek a célja? Én úgy hiszem, ha ön azt mondja, hogy ennek nincsen létjogosultsága, hiszen a tanú érdekében eljáró ügyvéd annyit tehet csak, hogy a jogairól tájékoztatja a tanút, és más szerepe nincsen, akkor ön nagyot téved. A tanú érdekében eljáró ügyvédnek ugyanis az is feladata - mert ezt természetesen az ügyvédi irodában meg tudja tenni, ehhez valóban nincsen szükség arra, hogy ott legyen a kihallgatáson -, de annál már ott kell lennie, hogy figyelemmel kísérje azt, hogy a tanú kihallgatása jogszerűen zajlik-e, megfelel-e a jogszabályoknak. Persze mondhatja azt államtitkár úr, hogy én miért feltételezek rosszat az eljáró hatóság tagjairól, de ha ilyen alapon közelítjük meg a kérdést, akkor mi szükség van vajon a védőre, vagy akár az ügyészre is. Ott van egy bíró, aki nyilván jóhiszemű, és majd ő eldönti, hogy hogyan legyen. Mi szükség van a büntetőeljárásban a terhelt képviselőre? Ott sem hiszem, hogy rosszhiszemű a hatóság, akkor minek kéne? A tanú érdekében eljáró ügyvéd azért szükséges tehát, hogy figyelemmel kísérje azt, hogy a kihallgatáson minden rendben zajlik-e, a hatóság valójában jogszerűen hallgatja-e ki a tanút.

Azt pedig, én azt gondolom, csak megemlíteni érdemes, és annak tarthatatlan mivoltát túl sokáig elemezni nem, amit államtitkár úr mondott, miszerint arra utalt, hogy itt védő ül, és gondoljunk azokra, akik nem a mi ügyfeleink. Ön is ügyvéd, államtitkár úr, és gondolom, ön is el tud vonatkoztatni ettől a szemlélettől, és a köz érdekében gondolkodni, feltételezze rólunk, kérem, államtitkár úr, hogy mi is tudunk. És nem az ügyvédi szakmámat tartom elsősorban szem előtt, hanem egyfajta büntetőpolitikai meggyőződésből mondom, amit mondok, nem pedig anyagi haszonszerzésből.

Még egy ehhez kapcsolódóan, és ígérem, utána nagyon rövid leszek. Azt mondta államtitkár úr, hogy nem érdemes büntető-eljárási törvényeket alkotni paranoiából. Államtitkár úr, akkor mi a különbség az összes többi garanciális szabály és e között? Akkor az is paranoiából alkotott szabály? Visszatérek az előző gondolatmenetemre: miért feltételezem, hogy a vádlottal, a gyanúsítottal, összefoglaló néven a terhelttel kapcsolatban

törvénysértően jár el a hatóság? Miért kell nekem ezt feltételezni? Ha nem feltételezem, akkor mi szükség van azokra az eljárási garanciákra, mint a fellebbezési jog, a panaszjog? A panaszjog arról szól, hogy a hatóság nem megfelelőképpen jár el. Mi szükség van a védőre? Mi szükség van az egyéb eljárási garanciákra? A tárgyalás nyilvánosságára, a fegyveregyenlőség elvére mi szükség van, ha csak paranoiából alkotjuk ezeket. Őszintén szólva nehezen tudom megérteni ezt a gondolatmenetet, és nem nagyon szeretném elfogadni, és nem is teszem, amit önök ezzel a javaslattal tovább visznek.

Azt gondolom, el kellene, hogy gondolkodtassa önöket, államtitkár úr, az, hogy a rendszerváltozás után eddig példa nélküli módon egy hasonló tárgyú törvényjavaslat kapcsán, amely a terhelti jogokat csökkentti, az ügyészi jogkört növeli, a Legfelsőbb Bíróság elnöke Alkotmánybírósághoz fordult. Ilyen még nem volt. Én annak megfontolását kérem, hogy ha ezt a javaslatot önök megszavazzák, akkor ennek jó néhány eleme ebből az ügynevezett második csoportból része lesz majd egy következő törvényjavaslat első csoportjának, annak a csoportnak, amit azért kell módosítani, mert bizonyos nemzetközi szervezetek erre majd kötelezik a magyar államot, ugyanis ezeknek a javaslatoknak jó része nincs összhangban sem az alkotmánnyal, sem az alaptörvénnyel, sem más nemzetközi normákkal.

Végül egy személyes megjegyzést engedjen meg a tisztelt bizottság. Államtitkár úr politikus, tehát hozzám hasonlóan bármilyen butaságot mondhat és tehet, de azok a köztisztviselők, akik ezt a javaslatot kidolgozzák, és a nevüket adják hozzá, meg az előző kettőt kidolgozták, azok gondolkodjanak majd el azon, hogy ha 5-10 év múlva majd más pályát választanak, és az jogászi szakma lesz, akkor hagyják ki az önéletrajzukból elegánsan ezt az időszakot. Köszönöm.

ELNÖK: Turi-Kovács Béla!

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz): Csak egyetlen gondolat. Én személy szerint magam is mintegy 35 éven keresztül a büntetőjogban védőként szerepeltem, mindenkor és mindig a vád és védelem lehető legnagyobb mértékű, egyenlő lehetőségei mellett voltam, álltam és állok a jövőben is, azt az álláspontot azonban úgy gondolom, nagyon nehéz megvédeni, amikor a terhelttel hozzuk azonos kategóriába a tanút. Ez egy védhetetlen álláspont. Amikor az előbb képviselőtársam itt arról szólt, hogy miféle óvás vagy alkotmányos közbelépés történt, az a terhelt érdekében történt. Az a tanú, aki tanúként van idézve, ott őszintén és a valóságnak megfelelően tartozik nyilatkozni, és sem a vád erősítésére, sem a védelem erősítésére nincs szüksége, hiszen ez a tanú dolga. Hogy ebben miért kellene neki védői segítség, ezt én föl nem foghatom.

Tehát én azt gondolom, hogy ezt a vitatott pontot nyugodtan kirekeszthetjük az egyébként vitatható pontok közül, mert e tekintetben én nem látok semmiféle garanciális elemet, ami a legkisebb mértékben is sérülne. Akkor látnék ilyen garanciális elemet, ha itt a védelem joga csökkenne, de itt nem lehet szó védelemről, itt legfeljebb, mint a magánjogi érdekeket érvényesítő sértett, ha föllép, az teljesen érthető, hogy a sértetti jogkör keretein belül eljár egy jogi képviselő.

Adott esetben azonban én azt gondolom, hogy itt valamire rá kell mutatni. Az a tendencia, amely arra törekedett '90. után, hogy kiegyenlítse azt az egyébként korábban kétségtelenül létező, és valamennyiünket, akik védőként eljártunk, sokszor sújtó körülményt, ahol a vádhatóságnak tényleg túlhatalma és túllehetőségei voltak, hogy ezt kiegyenlítsük, most én úgy érzem, hogy egy átbillenés következett be, legalábbis átbillenés a gondolkodásban. Tehát én azt gondolom, hogy ennek kiegyensúlyozott elfogadása mindenképpen helyénvaló.

ELNÖK: Köszönöm. További hozzászólás? Bárándy Gergely!

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr, egy rövid választ adnék. Természetesen nem kívánom összehasonlítani a tanú és a terhelt státusát, sőt mi több, még a védőnek és a tanú érdekében eljáró ügyvédnek a státusát sem, én is helyesnek tartom, hogy itt jelentős különbségek vannak. Én a kialakult garanciális szabályokból való visszalépést nehezményezem. Tehát az a garanciális elem, mely szerint figyelemmel kísérheti egy ügyvéd azt, hogy a tanú kihallgatása megfelelő mederben folyik-e, én az ebből való visszalépést tartom problémásnak. Természetesen a tanúra továbbra is vonatkozzon az igazmondási kötelezettség, ez a terheltre nem vonatkozik. A védő és a vádlott viszonya még a kihallgatás során is egészen más, mint a tanúnak és a tanú érdekében eljáró ügyvédnek. Nagyon helyes, hogy ez így van, és nagyon helyes, hogy nem szólhat bele a vallomásba a tanú segítője, és ez a szabály, azt gondolom, megtartandó.

Tehát szó nincs arról, képviselőtársam, hogy én összekeverném ezt a két funkciót, akár az eljárás alá vont személyek vonatkozásában, tehát az eljárásban szereplő - mondjuk ügy - civilek vonatkozásában, tehát a tanú vagy a terhelt vonatkozásában, akár a tanú segítőjeként eljáró ügyvéd és a védő vonatkozásában. Én egyetlenegy nehezményezek, hangsúlyozom, hogy egy korábban már beépített garanciális szabályt most meg kíván szüntetni az előterjesztő. Köszönöm.

ELNÖK: Államtitkár úr kért szót.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT közigazgatási és igazságügyi minisztériumi államtitkár: Igen Tisztelt Bizottság! Azért kértem szót, mert nem akartam azzal visszaélni, hogy zárszóként majd nem lehet reagálni az általam elmondottakra.

Tisztelt Bárányi Képviselő Úr! A mellettem ülő kollégám az én megjegyzésemre mosolygott, nem önnek szánta ezt, és ezért én kérek elnézést, hogy az ön beszéde közben ezzel megzavarta, de semmiféle köztisztviselői esküjét nem szegte meg, erről biztosíthatom.

Másrészt a kollégám egyébként ügyész, mint ahogyan büntetőjogi főosztályvezetőként is ügyész. Azzal a lehetőséggel élünk, hogy az Igazságügyi Minisztériumba berendelt bírók és ügyészek is részt vehetnek a kodifikációban, ez egyébként egy hagyományos megoldás, és az önök kormányzása idején is számos bíró, talán még ügyész is dolgozott. Kétségtelenül igaz, hogy törekedtünk arra, hogy a büntetőjogi kodifikáció során ne csak a védelem szempontjai, hanem az ügyészek tapasztalatai is megjelenjenek a jogalkotásban.

Ön tett egy olyan megjegyzést, hogy én ügyvéd vagyok. Ez így van, képviselő úr, de ebben a minőségünkben itt egyikünk sem ügyvéd vagy ügyész, hanem törvényhozók vagyunk alapvetően, és ezért nagyon fontos az, képviselő úr, hogy össze tudjuk egyeztetni a védői jogok érvényesítését és az állam büntetőjogi igényének érvényesítését. E két szempont között egyensúlyt kell teremtenünk. Bennünket azért küldtek ide, hogy ne a védői vagy a vádhatóság szempontjait, hanem ezen szempontok egyensúlyát garantáljuk. Én állítom azt, hogy az általunk beterjesztett jogszabályok megpróbálják ezt az egyensúlyt helyreállítani, mert ez az egyensúly erősen megbomlott a védői jogok irányában. Én azt nem állítom, hogy egyes védői jogok korlátozása, megszüntetése ne vethetne föl aggályokat, erről már a korábbi törvényalkotás során eleget vitatkoztunk, de higgye el, hogy nem az egyoldalú védői jog korlátozása a célunk, hanem kifejezetten az egyensúly megteremtése a célunk.

Itt azért hadd térjek arra vissza - mint ahogyan megvédtem a kollégámat az előbb -, attól is kénytelen vagyok megvédeni, hogy ön különböző fenyegető megjegyzéseket tegyen arról, hogy ki, mit hagyjon ki az önéletrajzából, meg hogy majd egyszer, 5-10 év múlva mivel kell elszámolnia. Ezt a műsort már hallottunk Gyurcsány Ferencről, de maradjunk annyiban, hogy legalább itt, ennél az asztalnál ne csináljuk ezt a fenyegetőzést.

Az önvádra kötelezés tilalmával kapcsolatban azt szeretném mondani, hogy megfordult a fejemben, és azért adom közre, hogy önök is gondolják végig, hogy amennyiben a tanú esetén valóban az egy alapvető alkotmányos szabály, hogy az önvádra kötelezés tilalma egy alapvető alkotmányos garancia, tehát a tanú nem köteles önmagát bűncselekmény elkövetésével vádolni, megfontolandó, hogy ennek a másik oldalát a nyomozó hatóság oldaláról is tegyük meg, egészítsük ki ezt a fél kört egy teljes körre, és megfontolandó, hogy a nyomozó hatóságnak írjuk elő, hogy a tanútól nem várhat el olyan kérdésre választ, amellyel önmagát bűncselekménnyel vádolná. Megkérdézheti ezt a nyomozó hatóság, amennyiben gyanúsítottként hallgatja ki, gyanúsítottá minősíti, de olyan kérdést vagy ne tegyen föl, de legalábbis világos legyen, hogy törvénysértő az a kihallgatási módszer, amikor önmagát bűncselekménnyel vádoló válasza kötelező a tanút. Ez megfontolandó, és ezt most nem tudom itt kodifikálni hirtelen, de megfontolandó.

Nyilván kritizálni fogják a nyomozó hatóságok, és azt fogják mondani, hogy ez az ő kérdezői, kihallgatási jogait korlátozni fogja, de valójában nem korlátozza, csak más minőségben kell a tanút kihallgatni, nevezetesen gyanúsítottként kell kihallgatni, ez az egésznek a magyarázata. Gondoljuk ezt végig! Nem tudom, hogy ennél a törvénymódosításnál ezt meg tudjuk-e oldani, és hogy egyáltalán ez dogmatikailag hogyan fér ebbe bele, de én hajlok arra, hogy nincs a nyomozó hatóság elé egyértelmű korlátként állítva az, hogy ő sem kérdezhet olyat, amivel a tanú önmagát bűncselekménnyel vádolná. Pont. Ez egy mellékes megjegyzés volt, és kérem, gondolják ezt végig önök is.

Visszatérve Bárányi képviselő úr megjegyzésére. Képviselő úr, én nem mondom azt, hogy nem vitatható minden büntető-eljárási törvényjavaslat, amit a Ház elé terjesztettünk. Természetesen sok szempontból vitatható, de az a koncepciózus feltételezés, mely szerint az ügyvédi vagy védői jogok tudatos lerombolása zajlik, ha nem haragszik - én nem mondom, hogy visszautasítom, mert természetesen mondhat ön ilyet -, de nem tartom ezt reális felvetésnek.

Még egyszer mondom, az egyensúly megteremtése a célunk annak érdekében, hogy mindenki tudja az eljárásban, hogy mi a feladata. A nyomozó hatóságnak az anyagi igazság kiderítése a feladata mellett, hogy az állam büntetőjogi igényét érvényesítenie kell, és az utóbbi években azt tapasztaltuk, és a kormányzásunk, büntetőpolitikánk egyik fontos szempontja, hogy bizony, az állam büntetőjogi igényét érvényesíteni kell az alapvető garanciák megtartása mellett, de mind a két mondat nagyon fontos, és egyik sem lehet hangsúlyosabb a másiknál. Pont.

Az általános vita szintjén ennyit szerettem volna hozzátenni ehhez a vitához. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Mindjárt szót adok Bárányi Gergelynek, de előtte elnöki tiszteből adódóan én is szeretném kérni képviselőtársaimtól, hogy a politikai vitákat ne vigyük tágabb dimenzióba, a politikai vitában a politikusok az érintettek. Én senkinek sem korlátozom a felszólalását, láthatják, hogy ilyen modorban vezetem a bizottság üléseit, ezért én ezt, ha szabad ezt mondani, ajánlásként fogalmazom meg, mert természetesen bárki, bármit mondhat, a szavaiért majd ő áll helyt.

Azt gondolom, hogy egy törvényjavaslat előkészítésében az apparátus, a köztisztviselő egy sajátos helyzetben van. A köztisztviselő a mindenkori kormánynak lojalitással tartozik, és egyébként politikasemlegesen kell működnie, de a mindenkori kormánynak lojalitással. Az egyéb, a törvényalkotásban szakmai értelemben segítséget nyújtó és más állami szervekkel szolgálati viszonyban lévő személyek, mint például az ügyész adott esetben, vagy ami volt az alkotmánybírói törvénynél, hogy két alkotmánybírói szakértő is részt vett a törvényjavaslat előkészítésében, ők az a közeg, az a szféra, az a terület, amelyet nem illik, és indokolatlan is a politikai csatározásokba belevinni.

Egy törvényjavaslat előterjesztéséért minden szempontból az előterjesztő a felelős. Ha a kormány az előterjesztő, akkor a kormány a felelős, tehát tessék minden kifogást - én ezt ajánlom - a kormánynak adresszálni, ha az előterjesztéssel van valami probléma. Ha egymással vitatkozunk, akkor is egymással vitatkozunk, nem pedig a háttérszakértőinkkel. Én azt gondolom, eléggé át van politizálva a magyar közélet e nélkül is, és ne húzzunk ebbe bele olyan szférát, amit az alkotmányos és jogállami felfogásunk politikasemlegesnek tekint és annak kíván tisztelni is.

Bárándy Gergelyé a szó.

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelt Bizottság! Elsőként - hiszen erről volt szó, és erre utalt elnök úr és államtitkár úr is - egy dolgot szeretnék megjegyezni. Semmi olyan szándékom, hogy az én számat fenyegető mondatok hagyják el, nem volt. Ha ezt az ügyész úr így értette, vagy így élte meg, akkor ezért megkövetem. Nem értek egyet azzal, hogy akár egy bizottsági ülésen, akár a bizottsági ülésen kívül bárki fenyegetsen akár elszámoltatással is, én ennek nem vagyok híve. Egy dologra vonatkozott az én megjegyzésem, és ezt tartom fenn a továbbiakban is, hogy az általam szégyenteljesnek, sokak által alkotmány- és nemzetközi jogellenesnek minősített jogszabályok megalkotásában nem túl nagy dicsőség részt venni. Semmilyen fenyegetés nem volt a céloom, és szándékomban sem állt, de talán azt is tudom mondani, hogy a szavak sem ezt tükrözték. Ennyit elöljáróban.

A másik, amit államtitkár úr mondott, és nagyon köszönöm az államtitkár úr korrektségét, hogy nem a zárszóban mondta, és így tudok rá reagálni. Azt tudom mondani, hogy államtitkár úrtól ezt a fajta korrektséget már megszoktuk. Azt mondja, hogy sok ügyész dolgozik önöknél, államtitkár úr. Igen, ebben nincs is semmi probléma, abban van a probléma, hogy ez a javaslat és az előző kettő is kifejezetten ügyészi szemléletmódot tükröz, és ezzel már van probléma. Azzal, hogy ügyészeket rendelnek be a minisztériumba, ez természetes gyakorlat, és megjegyzem, hogy az önök által kárhoztatott korszakban, amikor az én felmenőm volt az igazságügyért felelős miniszter, akkor a büntetőjogi kodifikációs főcsoportfőnök - akkor így hívták - egy volt ügyész volt. Semmi kivétlivalót nem találok ebben, csak én azt gondolom, ha az előterjesztéseken kifejezetten ügyészi szemlélet tükröződik, márpedig én ezt így látom, és ilyen szempontból nem az objektivitás látszik rajta, ez szóvá teendő probléma.

Természetes az, hogy nemcsak a védők szempontjait kell értékelni, és nemcsak a védelem szempontjait. Nekem is meggyőződésem, és egyetértek államtitkár úrral abban, hogy itt most törvényalkotóként járunk el, és nem ügyvédként, ügyészként vagy bíróként, kinek mi volt az korábbi vagy jelenlegi foglalkozása a képviselői mellett.

Azt mondja államtitkár úr, hogy a védői jogok irányában megbomlott ez a rendszer, és önök az egyensúlyt jelenítik meg. Ehhez képest én annyit kérek államtitkár úrtól, hogy jelenítse meg nekem azokat a rendelkezéseket, akár ebben a jogszabályban - de én direkt most az én káromra tágítom ezt -, akár az előző kettőben, amelyik védői vagy terhelti jogokat növelt és ügyészi jogokat csökkentett. Lehet, hogy amikor a kutatómunkát végeztem, slendrián voltam, és a figyelmemet elkerülte egy-egy ilyen rendelkezés, de én nem találtam benne ilyet egyet sem. Azt viszont sorba tudtam állítani, hogy mely rendelkezések növeltek ügyészi jogkört, és csökkentettek védői meg terhelti jogokat. Tehát az, hogy itt a jogalkotásukban ilyenfajta hangsúlyeltolódás lenne, én ezt a felszólalásaimban is igyekeztem bizonyítani, és majd ebben a többedszer hivatkozott tanulmányomban is.

Államtitkár úr lesz az első, akinek megküldöm majd, és őszintén remélem, hogy akár egy tudományos vita is ki tud alakulni, a parlamentin kívül ki tud alakulni majd ebben a témakörben.

Nincs azzal probléma, államtitkár úr, ha önök egy konzervatív büntetőpolitikai szemléletet vallanak. Konzervatív vagy liberálisabb, baloldali kormányok világszerte váltják egymást, és ez így is helyes. Én nem vagyok híve a konzervatív büntetőpolitikának, de önöket választották meg, és önök ezt képviselik. Az sem újdonság, államtitkár úr, hogy a garanciális jogok, amelyek az egyik végpontot képezik, és a hatékonyság, ami ezen a képzeletbeli egyenesen a másik végpontot képezi, az a között lévő mutatót mindenki egy picit kibillenti valamilyen irányba. Inkább garanciális jogok érvényesülésének irányába, vagy inkább a hatékony növelésének irányába, és gyakorlatilag erről szól az, hogy milyen büntetőpolitikát vall egy kormány.

Amit én nehezményezek, és amire én céloztam, amit nagyon sok szakember is szóvá tett, hogy ezen a képzeletbeli skálán lévő képzeletbeli mutatót oly mértékben lendítették ki, amire eddig, az elmúlt húsz évben még nem volt példa. Oly mértékben lendítették ki, hogy ez a mutató megsértett alkotmányos és nemzetközi jogszabályokat, és ez az, amit én kritikaként megjegyzek. Sokkal szívesebben kritizálnám az önök büntetőpolitikáját pusztán azon az alapon, hogy nem egyezik az én büntetőpolitikai felfogásommal, a probléma csak az, hogy azon az alapon kell kritizálnom, és számomra ez az, ami fájó egy jogállamban, hogy az alkotmánnyal és a nemzetközi jogszabályokkal való inkoherenciát kell kimutatni. Én azt gondolom, hogy ez nincs rendben.

Én még egyszer államtitkár urat ennek megfontolására, és arra kérem még, mondom ismét, hogy vonultassa föl nekem akár az elmúlt három jogszabály-módosításnál azokat a rendelkezéseket, amelyek pozitív értelemben változtatták a terhelti és védői jogokat és negatív értelemben az ügyészt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászólás hiányában viszont a vitát lezárom és viszonzválaszra megadom a szót Répássy Róbert államtitkár úrnak.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT közigazgatási és igazságügyi minisztériumi államtitkár: Tekintettel arra, hogy Bárándy képviselő úr jelezte, hogy erről egy tanulmányt ír, én megvárnám ezt a tanulmányt, és majd akkor reagálnék, illetve lehet, hogy majd egy tanulmányban reagálunk arra. Köszönöm szépen. *(Derültség.)*

ELNÖK: Akkor ezzel elérkeztünk a határozathozatalhoz. Kérdezem a bizottságot, hogy ki ért egyet a törvényjavaslat általános vitára bocsátásával.

Mielőtt szavazunk, rögzítenem kell, hogy Gyüre Csaba helyettesíti Staudt Gábort.

Az igenlő szavazatokat számolom. *(Szavazás.)* 14 igen. Ellene? *(Szavazás.)* Kettő. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Kettő. Köszönöm.

Előadót kíván-e állítani a bizottság? A vita holnap van. *(Nincs jelentkező.)* A bizottság nem állít előadót a vitában. Köszönöm szépen.

Ezzel napirendünk végére értünk. Az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 26 perc)

Dr. Gyüre Csaba
a bizottság alelnöke

Dr. Salamon László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Bihariné Zsebők Erika